

PÄÄTÖS

Nro 153/2017/2

Dnro ESAVI/6901/2016

Annettu julkipanon jälkeen
28.6.2017

ASIA Maa-ainesten otto, Nurmijärvi

HAKIJA J-V Lammi Oy

HAKEMUKSEN VIREILLETULO

J-V Lammi Oy 29.7.2016 aluehallintovirastossa 29.7.2016 vireille pane-
massaan ja myöhemmin täydentämässään hakemuksessa pyytänyt vesi-
lain mukaista lupaa maa-aineksen ottamiseen kiinteistöltä Keskitalo (543-
412-1-829) Nurmijärven kunnassa.

LUVAN HAKEMISEN PERUSTE JA LUPAVIRANOMAISEN TOIMIVALTA

Vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n 1 momentin 5) kohta ja 1 luvun 7 §:n 1
momentti

TEILINUMMEN POHJAVESIALUETTA KOSKEVAT LUVAT JA ALUEEN KAAVOITUSTILANNE

Vesilain mukaiset luvat Länsi-Suomen vesioikeus on 9.2.1979 antamallaan päätöksellä nro
22/1979 A myöntänyt Nurmijärven kunnalle luvan Teilinummen pohjave-
denottamon rakentamiseen kunnan omistamalle kiinteistölle 543-412-1-
605 ja pohjaveden ottamiseen enintään 1 000 m³/d.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 12.5.2015 antamallaan päätöksellä
nro 91/2015/2 myöntänyt Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle luvan imeytys-
kokeiden tekemiseen tekopohjaveden valmistusta varten Teilinummen
pohjavesialueella Nurmijärven kunnan omistamilla kiinteistöillä
543-412-1-440, 543-412-1-741 ja 532-412-1-520 Nurmijärven kunnassa.
Lupa on voimassa 31.12.2017 saakka. Vaasan hallinto-oikeus on 4.4.2017
antamallaan päätöksellä pysyttänyt luvan voimassa. Päätöksestä on vali-
tettu korkeimpaan hallinto-oikeuteen eikä se ole siten lainvoimainen.

Maa-ainesten ottoluvat Kyseessä on vanha soranottoalue, jolla on ollut kaivutoimintaa 1950-
luvulta lähtien.

Ensimmäinen maa-aineslain mukainen lupa hankealueelle on myönnetty
Soratekniikka Oy:lle 26.9.1983 § 1070. Lupa on myönnetty 850 000 m³ltr

suuruiselle massamäärän ottamiseen 8,4 ha:n suuruiselta alueelta. Lupa on ollut voimassa 30.11.1984 asti.

Nurmijärven kunnan kaavoituslautakunta on myöntänyt 17.9.1991 § 182 rakennuslain 124 a §:n mukaisen luvan 850 000 m³ltr suuruisen massamäärän ottamiseen 8,4 ha:n suuruiselta alueelta siten, että ylimmän pohjavesipinnan päälle on jätettävä vähintään 4 m:n paksuinen kerros suoja- maata. Lupa on ollut voimassa 26.9.1993 asti.

Nurmijärven kunnan kaavoituslautakunta on myöntänyt ottoalueelle maa- aineslain mukaisen luvan 18.1.1994 § 5. Lupa koski 680 000 m³ltr mas- samäärän ottamista 8,4 ha:n suuruiselta alueelta siten, että ylimmän poh- javesipinnan päälle on jätettävä vähintään 4,0 m:n paksuinen kerros suo- jamaata. Lupa on ollut voimassa 18.1.2004 asti.

Nurmijärven kunnan kaavoituslautakunta on myöntänyt 27.4.2004 § 73 maa- aineslain mukaisen luvan nyt hakemuksen kohteena olevalle alueelle. Lupa koski noin 514 550 m³ltr suuruisen massamäärän ottamista korkeu- delle +71,50 m noin 9,2 ha:n suuruiselta alueelta 10 vuoden aikana. Lupa on ollut voimassa 27.4.2014 asti.

Kaavoitustilanne

Uudenmaan maakuntakaavassa alueella on pohjavesi- ja voimalinjamer- kinnät. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on varattu maankamaran ainesten ottoalueeksi ja Nukarin harjualueiden osayleiskaavassa maa- ainesten ottoalueeksi.

HANKKEEN SIJAINNITPAIKKA JA SEN YMPÄRISTÖ

Ottamisalue sijaitsee Nurmijärven kunnan Raalan kylässä kiinteistöllä Kes- kitalo (543-412-1-829) noin 9 km Nurmijärveltä koilliseen. Ottoalueelle kul- jetaan Vanhalta Hämeentielle (tie 11505) etelään erkanevan tieliittymän kautta.

Ottoalue rajautuu idässä ja etelässä talousmetsään, pohjoisessa 15 m:n levyiseen turva-alueeseen Vanhan Hämeentien mukaisesti ja etelässä naapurikiinteistön Sorala (543-412-1-741) raja- aan. Kiinteistöä Pihlajamäki (543-412-1-828) vastaan on jätetty 20 m leveä suoja- alue.

Ottoalue sijaitsee soravaltaisella harjanteella, jossa on harjoitettu kiviaines- ten otto- vuosikymmenet. Keskitalon kiinteistöllä on ollut kiviainesten otto- 1950-luvulta lähtien. Myös viereisellä kiinteistöllä Sorala on harjoitettu ki- viainesten otto- a.

Ottoalueen ympäristö on metsätalouskäytössä. Lähin asuinrakennus sijait- see 50 m:n etäisyydellä ottoalueen rajasta kaakkoon. Muut rakennukset ovat vähintään 100 m:n päässä. Vapaa-ajan asuntoja ei ole lähellä.

LUPAHAKEMUKSEN SISÄLTÖ

Hankkeen tarkoitus ja yleiskuvaus

Kiinteistöllä Keskitalo (543-412-1-829) on tarkoitus jatkaa maa-ainesten ottoa. Alueelta otettava kiviaines tullaan hyödyntämään monipuolisesti pääasiassa infrarakentamiseen, mutta mahdollisesti myös betoniteollisuuden tarpeisiin. Kiviaines seulotaan tai käytetään sellaisenaan. Seulottu kiviaines käytetään luonnonkivenä tai hiekkalajikkeina. Alueelta kuorittavat pinta-alueet ja rikastuskerrokset hyödynnetään ottoalueen viimeistelyssä.

Pohjavesialue

Ottamisalue sijaitsee Teilinummen I-luokan pohjavesialueella. Pohjavesialue koostuu noin 2 km:n pituisesta pitkittäisharjumuodostumasta, joka rajautuu kaakossa kalliokynnyksen rajaamaan vedenjakaja-alueeseen.

Nurmijärven kunnan Teilinummen pohjavedenottamo sijaitsee pohjavesialueen luoteispäässä maantien nro 1401 länsipuolella. Ottamon etäisyys Keskitalon kiinteistön ottoalueesta on 600–700 m. Ottamolle ei ole määrätty vesilain mukaista suoja-aluetta.

Nurmijärven kunnan tulevaisuuden suunnitelmissa on muodostaa Teilinummen alueella tekopohjavettä, jos koeimetystutkimuksissa todetaan Teilinummen alueen soveltuvan tekopohjaveden muodostamiseen.

Pohjaveden korkeutta on mitattu alueella olevista havaintoputkista HP 2, HP 6, HP 10 ja HP 20111. Havaintoputket HP 2, HP 6 ja HP 20111 sijaitsevat ottamisalueella ja HP 10 noin 100 m luoteeseen ottamisalueesta. Korkeimmillaan pohjavesi on ollut +64,50 m putkessa HP 6 (toukokuu 2008) ja alimmillaan +62,50 m putkessa HP 10 (elokuu 2004 ja 26.7.2011). Putki HP 2 on ollut kuiva elokuusta 2003 lähtien, jolloin putken kohdalla oleva kalteva, sadevesiä laajalta alueelta keräävä maapohja tasoitettiin suoraksi. Putken HP 6 seuranta on lopetettu marraskuussa 2011.

Aikavälillä marraskuu 2011–elokuu 2013 pohjavedenkorkeutta on mitattu havaintoputkista HP 10 ja HP 20111, jolloin se on vaihdellut välillä +62,7 m ... +63,6 m. Kyseisistä putkista on seurattu myös pohjaveden laatua. Pohjavedenpinnan korkeuden ja laadun tarkkailua jatketaan havaintoputkista 27.4.2004 myönnetyn soranottoluvan mukaisesti.

Kairauspöytäkirjojen mukaan kallio on korkeudella +65,00 m pisteessä 1 ja +68,20 m pisteessä 2 sekä +68,10 m pisteessä 3. Havaintoputki HP 2 on kairauspisteen 1 lähellä. Putki on yli 20 vuotta aikaisemmin kaivettu maahan kaivinkoneella. Putken pohja on kiinni sileässä kalliossa korkeudella +63,85 m. Havaintoputken kaivamisen yhteydessä etsittiin putkelle syvintä kohtaa. Havaintoputki HP 2 on läntisimmän ottoalueen syvimässä kohdassa. Kaivinkoneella kaivettiin myös kairauskohta 2, jolloin tuli vastaan sileä kallio. Putkesta HP 2 noin 70 m Tuusulantielle päin tuotti tulokseksi sileän kalliopohjan noin korkeudella +65,00 m.

Alin maa-ainesten ottamiskorkeus on 71,50 m. Pohjavedenpinnan korkeus alueella on korkeimmillaan +64,50 m. Pohjavettä suojaava koskematon maakerros on keskimäärin ainakin 7 m paksu, mitä on pidetty riittävänä turvaamaan pohjaveden määrän ja laadun.

Pintavesi

Ottoalue sijaitsee Vantaanjoen vesistöalueella. Ottoalueella ei ole oja-, puro-, noro- eikä muitakaan vesistöyhteyksiä lähijärviin tai lampiin. Alueen maaperä on hyvin vettä läpäisevää eikä aluetta tarvitse erikseen kuivattaa tai johtaa alueelta pintavesiä pois keskitetysti.

Maa- ja kallioperä

Alueen maaperä on hiekkamoreenia. Kerrospaksuus on alueella suuri eikä nykyisellä ottoalueella ole todettu kalliopintaa. Hiekkamoreenikerroksen alla on peruskallio.

Maa-aineksen ottamistoiminta

Kiinteistön Keskitalo (543-412-1-829) pinta-ala on 9,3 ha, josta ottamisaluetta on 5,6 ha ja kaivualuetta 3,4 ha. Maa-aineksia otetaan vaihealueilta 1a (0,6 ha), 1b (0,5 ha), 2 (0,3 ha), 3 (0,6 ha), 4 (0,7 ha) ja 5 (0,7 ha).

Ottosuunnitelmasta on jätetty metsittynyt ja koskematon vaihealue 6 (0,6 ha) pois. Alue jää paahderinteeksi. Vaihealueelta 4 ei suunnitelman mukaan voida ottaa soraa niin kauan, kun Teilinummen alueella on vireillä ja voimassa imeytyskoelupa.

Hakemus koskee maa-ainesten ottamista yhteensä 289 000 m³, josta on suunniteltu hyödynnettäväksi seuraavan 10 vuoden aikana 77 000 m³ alueilta 1a (22 500 m³) ja 1b (54 500 m³). Ottamisalueen alin ottokorkeus on +71,50 m.

Kiinteistöjen Keskitalo ja Sorala (543-412-1-741) rajalla olevat maa-ainekset on suunniteltu otettavaksi Nurmijärven kunnan omistaman kiinteistön Sorala puolelta.

Ottamisalue yhdistyy etelänpuoleisen kiinteistön Sorala pohjatasoon. Ottamis- ja kaivalueen väliin jäävät lopullisen luiskän yläpuoliset massat käytetään luiskien muotoiluun. Ottamisalueen ja Vanhan Hämeentien väliin jää 15 m leveä suoja-alue sekä 20 m leveä suoja-alue kiinteistöä Pihlajmäki vastaan.

Alueelta kuoritaan pinta- ja maakerrosta noin 12 000 m³, joka hyödynnetään alueen viimeistelyssä. Vaihealueilta 1 a ja 1 b kuoritaan pintamaita arviolta 1 000 m³.

Alueen jälkihoito

Alueelta on jälkihoidettu edellisen luvan mukaiselta ottamisalueelta 3,1 ha. Lisäksi alueella on Vanhan Hämeentien suuntainen noin 0,3 ha:n kokoinen suoja-alue, joka voidaan jälkihoitaa myöhemmin.

Alue maisemoidaan ottosuunnitelman mukaisesti. Jyrkät kaivunaikaiset reunaluiskat loivennetaan kaltevuuteen 1:3, millä helpotetaan alueen metsittymistä. Alueen pohja jätetään loivasti kumpuilevaksi.

Muotoiltuihin luiskiin sekoitetaan ja levitetään pintamaita kasvukerrokseksi ja luiskat metsitetään. Kasvukerroksen paksuus on vähintään 20 cm. Alueelle istutetaan mäntyvaltaista sekapuustoa (2 500 taimea/ha). Alueen jälkikäyttömuoto on metsätalouskäyttö.

Hankkeen vaikutukset Suunnitelman mukaisella toiminnalla ei arvioida olevan haitallista vaikutusta pohjavesiin. Pintavesien valuma-alueet ja -suunnat eivät muutu ottamistoiminnan johdosta.

Alueella ei ole maisemallista merkittävyyttä eikä alueella ole erityisiä luononesiintymiä.

Toimenpiteet menetysten ehkäisemiseksi tai vähentämiseksi

Toiminnassa noudatetaan erityistä varovaisuutta öljyjen maaperään pääsemisen estämiseksi. Päästöriskit ehkäistään suojaamalla maaperä tukitoiminta-alueella, jos alueella säilytetään toiminnassa tarvittavaa kevyttä polttoöljyä. Tukitoiminta-alue tiivistetään roiskeiden ja ylivuotojen varalta öljynkestävällä eristeellä. Polttoainesäiliöt varustetaan suoja-altailla tai säilöinä käytetään kaksoisvaippasäiliötä.

Työkoneita käytetään, huolletaan ja ylläpidetään niin, ettei toiminnasta aiheudu välitöntä vaaraa ympäristölle tai ihmisille.

Alueelta ei johdeta pintavesiä keskitetysti pois eikä alueelle ole tarvetta rakentaa selkeytysallasta tai muuta pintavesien viivytysratkaisua.

Kaivutoiminnan päätyttyä ottamisalue tulee jäämään metsäalueeksi.

Tarkkailu Hakemukseen on liitetty 4.11.2015 päivätty pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelma.

Pohjavesi

Pohjavettä tarkkaillaan sora-alueella kahdesti vuodessa keväällä ja syksyllä valvontaviranomaisen hyväksymiin paikkoihin asennetuista havaintoputkista HP 20111 ja HP 10. Luvan saaja laatii pohjaveden laadun tarkkailuohjelman, jonka tulee olla valvontaviranomaisen hyväksymä ennen ottamistoiminnan aloittamista. Vesinäytteistä analysoidaan lämpötila, sulfaatti (SO₄), kloridi (Cl), väriluku, sameus, pH, sähkönjohtavuus, alkaliteetti, hiilidioksidi, kemiallinen hapenkulutus (CODMn-arvo), mangaani (Mn, liukoinen, 0,45 µm) ja rauta (Fe, liukoinen, 0,45 µm).

Pohjaveden pinnankorkeus

Pohjaveden pinnankorkeutta seurataan soranottoalueella sijaitsevasta pohjavesiputkesta kerran kuukaudessa ja havaintoputkista HP 2, HP 20111 ja HP 10. HP2 on ollut ollut kuivana. Sen tarkoitus on seurata imeytyskokeessa alueelta 2 virtaavaa vettä. Pinnankorkeus mitataan varsinaisen havaintoputken yläpäästä ja tulos ilmoitetaan senttimetrien tarkkuudella etäisyytenä putken päästä ja korkeustasona. Mittaus tehdään aina samasta kohdasta. Havainnoista pidetään kirjaa.

Pintavesi

Alueelta ei johdeta kuivatusvesiä alueen ulkopuolelle, koska alueen maaperä on hyvin vettä läpäisevää. Hankkeella ei ole vaikutusta vesistöjen veden laatuun eikä tarkkailtavia pintavesiä alueella muodostu.

Näytteenoton laadun varmistaminen ja tulosten jakelu

Näytteenotto ja näytteiden analysointi teetetään tarkkailusuunnitelman mukaisesti. Näytteenotto toteutetaan näytteenottoon perehtyneen näytteenottajan toimesta. Näytteet analysoidaan akkreditoidussa laboratoriossa.

Tutkimustulokset ja pohjaveden pinnankorkeuden mittausten tulokset toimitetaan kaksi kertaa vuodessa keväällä ja syksyllä valvontaviranomaiselle. Jos näytteistä on löytynyt epätavallisen suuria muutoksia, raportoidaan niistä välittömästi eteenpäin.

Suostumukset

Kiinteistön Keskitalo (543-412-1-829) omistaja AA on antanut 23.4.2016 kirjallisen suostumuksen soranottoluvan hakemiseen 5,9 ha:n alueelta kaivumäärälle 329 000 m³.

Kiinteistön Sorala (543-412-1-741) omistaja Nurmijärven kunta on antanut 18.2.2015 antanut valtuutuksen soranottoluvan hakemiseen omistamansa kiinteistön alueelta rajamassojen ottosopimuksen mukaisesti. Soralan puolelta kaivetaan maa-ainesta 0,5 ha:n alueelta.

HAKEMUKSESTA TIEDOTTAMINEN

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 7, 10 ja 11 §:ssä säädetyllä tavalla kuuluttamalla asiasta aluehallintovirastossa ja Nurmijärven kunnassa varannut tilaisuuden muistutusten ja vaatimusten tekemiseen ja mielipiteiden esittämiseen hakemuksen johdosta viimeistään 24.10.2016. Kuulutus on erikseen lähetetty asiakirjoista ilmeneville asianosaisille.

Aluehallintovirasto on vesilain 11 luvun 6 §:n mukaisesti pyytänyt hakemuksen johdosta lausunnon Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueelta, Nurmijärven kunnalta ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselta.

LAUSUNNOT

1) Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on lausunut seuraavaa.*Pohjavesi ja vedenhankinta*

Suunnittelualue sijaitsee Teilinummen I-luokan vedenhankinnan kannalta tärkeällä pohjavesialueella nro 0154305. Teilinummen pohjavesialue on 1,5 km pitkä ja osa pitkittäisharjujaksoa, joka jatkuu kaakossa Jäniksenlinnan pohjavesialueena ja luoteessa Nukarin pohjavesialueena. Pohjavesialueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 1 000 m³/d. Pohjavesialueen lähes koko pohjaveden muodostumisalue on ollut tai on soran ja hiekan ottoaluetta, joka on monin paikoin ulottunut lähelle pohjaveden pintaa. Ohuimmat pohjavedellä kyllästyneet maakerrokset ovat Teilinummen pohjavesialueen kaakkoisosassa sekä keskiosassa maa-ainesten ottoalueella. Hakemuksen tarkoittama maa-ainesten ottoalue sijaitsee kokonaisuudessaan pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella.

Ottoalueen luoteispuolella, noin 600 m:n etäisyydellä, sijaitsee Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen Teilinummen pohjavedenottamo, jolla on Länsi-Suomen vesioikeuden 9.2.1979 myöntämä lupa nro 22/1979 A ottaa pohjavettä enintään 1 000 m³/d. Pohjaveden päävirtaussuunta on kaakosta kohti luodetta ja merkittävin purkautumispaikka on Vantaanjoki. Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee pohjaveden virtaussuunnassa ottamolle päin.

Ensimmäinen suojelusuunnitelma alueelle valmistui 3.11.1987 (Teilinummen pohja- ja tekopohjavesilaitos). Teilinummen ja Nukarin pohjavesialueiden suojelusuunnitelma valmistui 21.4.1998 ja Teilinummen pohjavesialueen suojelusuunnitelmaa päivitettiin 26.2.2010. Teilinummen pohjavedenottamolle ei ole vahvistettua vesioikeudellista suoja-aluetta. Päivitetyssä suojelusuunnitelmassa 26.2.2010 on kuitenkin arvioitu ja osoitettu ohjeellinen vedenottamon lähisuojavaöhyke. Liitteenä olevan hydrogeologisen kartan mukaan suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijoittuu tälle lähisuojavaöhykkeelle.

Nurmijärvi on kasvava kunta, jonka väestötavoitteeksi vuoteen 2040 on määritetty 60 000 asukasta. Vedenkulutuksen ennustetaan kasvavan noin 24 % vuoteen 2030 mennessä ja sen jälkeen edelleen noin 15 % seuraavan kymmenen vuoden aikana. Nurmijärvellä on tarve varautua kasvavaan vedentarpeeseen Nurmijärven kunnan alueella.

Teilinummen alueella on suunniteltu muodostettavan tekopohjavettä. Ensimmäiset tekopohjavesitutkimukset tehtiin vuonna 1984 ja uusin tutkimus aloitettiin vuonna 2014. Tutkimusten perusteella on arvioitu, että alueella voidaan muodostaa tekopohjavettä 5 000 m³/d.

Lupahakemus imeytyskokeiden tekemiseen on vireillä. Imeytyskokeet tehdään poikkeuksellisesti Päijänne-tunnelista saatavalla raakavedellä pohjaveden kierrätyksen sijaan, jolloin kokeesta saadaan sekä hydraulisesti että

vedenlaadun kannalta arvokasta, lopullista laitossuunnittelua palvelevaa tietoa. Imeytys toteutetaan joko pintaimetyksenä (muotoiltu allas) tai imeytyskaivolla. Kokeen ajaksi vesi johdetaan pois pohjavesialueelta Vantaanjokeen. Imeytyskokeessa selvitetään eri imeytysmäärien vaikutus pohjaveden virtauskuvaan ja pohjavedenkorkeuksiin Teilinummen alueella. Imeytyskokeen avulla selvitetään alueen soveltuvuutta tekopohjaveden valmistamiseen ja sen mahdollisia ympäristövaikutuksia. Suunniteltu maa-ainesten ottoalue sijaitsee pääimeytysalueen (alue 1) ja suunnitellun kaivoalueen välissä. Pääimeytysalueen ja suunnitellun kaivoalueen välinen etäisyys on noin 800 m.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt 12.5.2015 Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle luvan imeytyskokeiden tekemiseen Nurmijärven Teilinummen pohjavesialueella. Aluehallintoviraston päätöksen mukaan imeytyskokeet ovat lyhytaikaisia eikä hanke sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua. Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä. Hanke ei aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa, eikä myöskään ennalta arvioiden vaarana Nukarin ja Veikkolan lehtokorpien suojeluarvoja. Aluehallintovirasto on todennut myös, että imeytyskokeen lupakäsittelyn aikana maa-ainesten ottoa koskeva hakemus Keskitalon tilalla on laitettu vireille. Hakemus käsittää maa-ainesten ottotoiminnan jatkamisen Keskitalon kiinteistöllä. Päätöksestä on valitettu Vaasan hallinto-oikeuteen, eikä päätös siten ole lainvoimainen.

Vastuualueen käsityksen mukaan nyt vireillä olevassa hakemuksessa esitetyt seikat koeimeytyksen mahdollisesti aiheuttamista mm. naapurussuhdelain mukaisesta kohtuuttomasta rasituksesta, luonnonsuojelualueen mahdollisista haittavaikutuksista, imeytysalueen rajauksesta ja pohjaveden korkeustasosta, tulee ratkaistavaksi nyt valituksenalaisessa käsittelyssä Vaasan hallinto-oikeudessa. Näin ollen kyseisiä seikkoja ei ratkaista nyt vireillä olevassa maa-ainesten ottoa koskevassa vesilain mukaisessa lupamenettelyssä.

Maa-ainelain mukainen vakuus

Nurmijärven kaavoituslautakunnan 17.9.1991 myöntämässä luvassa, joka koski 850 000 m³tr suuruisen massamäärän ottamista, jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisen varmistamiseksi määrättiin, että vakuuden (233 760 mk) tulee olla voimassa niin kauan, kunnes jälkihoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet on loppuun saatettu.

Nurmijärven kaavoituslautakunnan 18.1.1994 myöntämässä luvassa, joka koski 680 000 m³tr massamäärän ottamista, jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisen varmistamiseksi määrättiin, että vakuuden (505 000 mk) tulee olla voimassa niin kauan, kunnes jälkihoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet on loppuun saatettu. Kaavoituslautakunta muutti 15.3.1994 päätöstä ja hyväksyi hakijan hakemuksesta 59 000 mk:n vakuuden soranoton ensimmäiselle vaiheelle.

Nurmijärven kunnan kaavoituslautakunta myönsi 27.4.2004 maa-aineslain mukaisen luvan nyt hakemuksen kohteena olevalle alueelle koskien mas-samäärää 514 550 m³ltr. Lupa myönnettiin ainesten ottamiseen ennen kuin lupaa koskeva päätös oli saanut lainvoiman, jos luvan hakija asettaa hyväksyttävän vakuuden niiden haittojen, vahinkojen ja kustannusten kor-vaamisesta, jotka päätöksen kumoaminen tai luvan muuttaminen voi ai-heuttaa. Aloittamisen ja jälkihoitotoimenpiteiden suorittamisen varmistuk-sen vakuudeksi hyväksyttiin 11 789,60 euron suuruinen pankkitakaus tai -talletus, jonka tuli olla voimassa niin kauan, kunnes jälkihoitosuunnitelman mukaiset toimenpiteet on loppuun saatettu. Asiakirjojen perusteella tämä vakuus kattaa ainoastaan ensimmäisen ottamisvaiheen alueet, koska Nurmijärven ympäristölautakunta hyväksyi 10.11.2009 ottamissuunnitel-man muutoksen, joka koski em. vaihealueiden laajentamista 0,34 ha:n suuruisella alueella. Tämän perusteella lautakunta määräsi asetettavaksi 2 180,60 euron suuruisen vakuuden ottamissuunnitelman mukaiselle lisä-alueelle.

Lopputuloksena on nyt, että vakuus on voimassa ainoastaan pienemmälle alueelle, ei koko jälkihoitamattomalle alueelle. Alueen länsireuna on mai-semoitunut/luontaisesti taimettunut. Hakemusasiakirjoissa esitetty vaihe-alue 6 on 27.6.2016 valvontatarkastuskertomuksen mukaisesti jätetty lu-pahakemuksen ulkopuolelle ja se jää maisemoitumaan mm. paahdeympä-ristöksi. Kyseiseltä vaihealueelta on otettu maamassoja viimeksi vuonna 1983 ja luiskaan on jo muodostunut kasvillisuutta. Muiden vaihealueiden alueilta puusto ja maannoskerros on jo poistettu.

Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, että lupien mukaisia varsinaisia jälkihoitotöitä (luiskauksia, maannoskerroksen palauttamista ja istutuksia) alueella ei ole tehty, vaan osa alueesta on "luontaisesti taimettunut" ja osa jätetty maisemoitumaan nk. paahdeympäristöksi.

Maa-aineslain 12 §:n mukaan lupaviranomainen voi määrätä, että ennen ainesten ottamista hakijan on annettava hyväksyttävä vakuus 11 §:n nojal-la määrättyjen toimenpiteiden suorittamisesta. Maa-aineslain 11 §:n mu-kaisia toimenpiteitä ovat mm. alueen jälkihoitotoimenpiteet. Valtioneuvos-ton asetuksen 926/2005 (Asetus maa-ainesten ottamisesta) 8 §:n mukaan maa-aineslain 10 §:n nojalla myönnetyn luvan voimassaoloajan aikana lu-van haltijan on toteutettava myös kaikki luvan tai sen määräysten edellyt-tämät jälkihoitotoimenpiteet, jollei niiden suorittamiselle ole lain 11 §:n 3 momentin nojalla annettu muuta määräaika. Maa-aineslain 12 §:n nojalla määrätyn vakuuden tulee olla voimassa siihen saakka, kunnes kaikki luvan tai sen määräysten edellyttämien toimenpiteiden toteutus on lopputarkas-tuksessa hyväksytty.

Kun arvioidaan hankkeesta saatavaa hyötyä, tulisi huomioida myös em. vakuusasia. Mitä suuremmalle alueelle lupa myönnetään, sitä suuremmak-si muodostuu asetettavan vakuuden määrä. Tosin vakuudessa on kyse ti-lapäisestä kustannuksesta, joka palautetaan sen jälkeen, kun kaikki jälki-hoitotyöt on tehty. Jälkihoitoon tarvittavat kustannukset tosin pienentävät myös hankkeesta saatavaa hyötyä.

Aiemmat lausunnot

Uudenmaan ELY-keskus on antanut samaa aluetta koskevia lausuntoja 24.11.2003 (UUS-2002-Y-21-179), 9.7.2014 (UUDELY/69/07.01/2014), 4.2.2016 (UUDELY/165/2016) ja 2.6.2016 (UUDELY/165/2016).

Uudenmaan ympäristökeskus on katsonut lausunnossaan vuonna 2003, että lupa voidaan myöntää, mikäli ottotaso nostetaan siten, että pohjaveden ylimmän pinnan päälle jätetään vähintään 6 m:n paksuinen suojakerros, eli korkeudelle +71,50 m.

Vuoden 2003 lausunnon jälkeen on tullut uutta tietoa tekopohjavesihanketta varten tehdyissä tutkimuksissa, mm. että kalliopinta sijaitsee ottamisalueella pohjavesipinnan yläpuolella. Tämän jälkeen vastuualue on katsonut, että maa-ainesten otto saattaa vaarantaa pohjaveden laatua ja edellyttänyt, että koko aluetta koskeva maa-ainesten otto tulee ratkaista vesilain mukaisessa käsittelyssä.

Vastuualue on katsonut kuitenkin lausunnossaan 4.2.2016, että pienempimuotoinen, hakijan tarvetta tyydyttävä maa-ainesten otto vedenhankintasuunnittelun tässä vaiheessa olisi mahdollista ilman vesilain mukaista lupakäsittelyä.

Hakemus

Lupaa haetaan hakemuksen tarkoittamille vaiheille 1a, 1b, 2, 3 ja 5. Vaihe 6 jää ottamistoiminnan ulkopuolelle nk. paahderinnealueeksi, eikä siitä oteta maa-aineksia.

Lopputilannekartta osoittaa kuitenkin, että vaihe 6 kaivetaan samalle tasolle muiden vaiheiden kanssa, eli korkeudelle +71,5 m. Lopputilannekartta ja leikkauskuvat ovat tältä osin ristiriidassa hakemustekstissä esitettyyn. Mikäli vaihe 6 jää ottamatta, tulee vaiheiden 5 ja 6 välille tehdä maisemointiluiska, jolloin vaiheen 5 massamäärät myös muuttuvat suunnitelmakartoissa esitetystä. Myös ottamisalueen pinta-ala muuttuu. Nämä seikat vaikuttavat alueelta saatavien massojen määrään ja jälkihoidon kustannuksiin.

Ottamistoiminta vaiheen 5 alueelta edellyttää voimajohtolinjan pylväiden siirtämistä. Vastuualue on katsonut, että tässä asiassa tulee myös kuulla voimajohtolinjan omistajaa ja mahdollisesta siirrosta tulee esittää kustannusarvio sekä tieto työn suorittamisesta hankkeesta saatavan hyödyn arvioimista varten.

Hakemukseen liitetyn kartan (Pöyry, Pohjavesipatjan paksuus) mukaan kalliopinta sijaitsee pohjavedenpinnan yläpuolella koko suunnitellulla ottamisalueella. Varsinaisella ottamisalueella sijaitsee kolme kairauspistettä. Kairauspisteet 1 ja 2 sijaitsevat vaihealueiden 1a ja 5 välillä ja kairauspiste 3 vaihealueen 3 lähetyvillä. Näiden perusteella jää kalliopinnan ja suunnitellun ottotason välille vain noin 3 m:n vahvuinen maakerros (kallio +68,10

m ... +68,20 m). Vaihealueiden 1b ja 5 alueilla taikka niiden lähetyillä ei ole kairaus tietoa kalliopinnan esiintymisestä. Kiinteistön Sorala alueella on kaksi kairauspistettä PF 29 (kallio +68,25 m) ja PF 10 (kallio +73,56 m). Kairauspisteessä PF 21 (alueen länsiosassa) kalliopinta on tasossa +72,95 m. Hakemusasiakirjoihin ei ole liitetty tarkempaa kuvaa kalliopinnan tasosta varsinaisella ottamisalueella, vaan kalliopinnan esiintyminen pohjavesipinnan yläpuolella perustuu lähinnä Teilinummen tekopohjavesihankkeen yhteydessä tehtyihin maatulkuotauksiin ja painovoimamittauksiin.

Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee pohjaveden varsinaisella muodostumisalueella. Vastuualue on todennut, että pohjavettä muodostuu myös alueella, missä kalliopinta on pohjavettä ylempänä. Sadannasta ja sulamisvesistä peräisin olevaa vettä suodattuu vajovesikerrosten (maakerrosten) läpi kalliopinnalle asti, josta se edelleen valuu kalliopintoja pitkin ja päättyy tasolle, jota kutsutaan pohjavedenpinnan tasoksi. Vaikkakin varsinaisen pohjavesipinnan päälle jää vähintään 6 m:n suojakerros, niin kalliopinnan päälle sitä ei jää. Sade- ja sulamisvesien haihdunta ja pintavalunta pienenevät, jolloin sadannasta pohjavedeksi muodostuva veden määrä suurenee. Tämän myötä pohjaveden monet ainepitoisuudet ja ominaisuudet kasvavat ja niiden vaihtelu lisääntyy. Myös pohjaveden korkeusvaihtelusta johtuva pinnan kohoaminen vähentää suojaavan maakerroksen paksuutta, mikä vuorostaan lisää pohjaveden likaantumiseriskiä. Tämän vuoksi alueella olevalla maakerroksella on tärkeä merkitys luonnollisen pohjaveden muodostumisen kannalta ja täten myös sen laatuun.

Nyt esitetyillä asiakirjoilla ei voida varmuudella arvioida, jääkö kalliopinnan päälle luonnollisen pohjaveden muodostumisen kannalta riittävän paksu maakerros alimman ottotason ollessa +71,5 m.

ELY-keskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueen kannanotto

Vastuualue on katsonut, että luvan hakijalle ei tule myöntää vesilain mukaisista lupaa nyt esitetyssä laajuudessa. Hakemuksen mukaisella maa-ainesten otolla on haitallisia vaikutuksia pohjaveden laatuun ja pohjaveden määrään, mikä voi vaarantaa vedenottamon raakaveden laatua.

Hanke voi myös vaarantaa vireillä olevan tekopohjavesihankkeen koeimeytyksestä saatavien tulosten hyväksikäyttöä mahdollisen tekopohjavesilaitoksen suunnittelussa. Aluehallintoviraston 12.5.2015 myöntämä lupa koeimeytyksen tekemiseen on valituksenalaisessa käsittelyssä Vaasan hallinto-oikeudessa. Lopullisia päätöksiä alueen vedenhankinnasta ei ole vielä voitu tehdä.

Hakemuksen tarkoittamasta toiminnasta saatava hyöty kohdistuu yksityiseen etuun. Kun arvioidaan hankkeesta saatava hyötyä verrattuna siitä mahdollisesti koituviin menetyksiin vesilain mukaisesti arvoituna, tulee huomioida tässä lausunnossa mainitut seikat.

Lausunnossaan 2.6.2016 vastuualue on katsonut, että maa-ainesten ottamista koskeva lupahakemus tulee ratkaista vesilain mukaisessa käsittelys-

sä, jossa tutkittaisiin mahdollisuuksia sijoittaa sekä maa-ainesten otto että tekopohjavesilaitosta samalle pohjavesialueella.

Vastuualue on viitannut 4.2.2016 antamaansa lausuntoon, jossa todettiin, että maa-ainesten ottaminen ainoastaan vaiheiden 1a ja 1 b alueelta ei aiheuttaisi vesilain 3:2 §:ssä tarkoittamia seurauksia eikä siten aiheuta maa-aineslain 3 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuja vaikutuksia.

Vastuualue tukee ajatusta tekopohjaveden imeytyksen ja hakemuksen tarkoittaman pienimuotoisen maa-ainesten oton toteuttamisen rinnakkain, kunhan tietyistä reunaehdoista sovitaan.

Vastuualueen käsityksen mukaan haettavan maa-ainesmäärän tulee perustua realistiseen ja tarvittavaan määrään. Hakija on aiemmin hakenut lupaa kymmeneksi vuodeksi noin 77 000 m³ltr suuruiselle massamäärälle (suunnitelman mukaisille vaihealueille 1a ja 1b). Vastuualue on todennut, että luvan myöntäminen koko alueelle, vaikkei kaikkia massoja edes aiota hyödyntää lupakauden aikana, on suuri riskitekijä. Esimerkiksi tapauksessa, jossa alue jostain ennalta arvaamattomasta syystä myytäisiin ulkopuoliselle, jolla vuorostaan voisi olla toisenlaiset tarpeet. Sellainen lupa mahdollistaa pahimmassa tapauksessa maa-ainesesiintymän hyödyntämisen loppuun lupakauden aikana ennen kuin vedenhankinnallista päätöstä on tehty ja siihen tarvittavia lupia on saatu.

Vastuualue on todennut lisäksi, että hakija on maa-ainesten ottotoiminnassa toiminut esimerkillisesti. Alueella sijaitsee hallirakennus, missä tapahtuu öljyjen ja polttoaineiden käsittely sekä työkonien säilytys. Luvan hakija on myös noudattanut aiempien lupien lupamääräyksiä ja toteuttanut pohjaveden seurannan esimerkillisesti.

Vesienhoitosuunnitelma

Teilinummen pohjavesialue on Kymijoen-Suomenlahden vesienhoitosuunnitelman mukaan sekä määrälliseltä että kemialliselta tilaltaan hyvässä tilassa. Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain 11 ja 12 §:ssä tarkoitetun vesienhoitosuunnitelman ja toimenpideohjelman ympäristötavoitteena on lain 21 §:n mukaan mm. se, että pinta- ja pohjavesimuodostumien tila ei heikkene. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2016–2021 suosituksena on, että maa-ainesten ottaminen suunnataan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueiden ulkopuolelle.

Uudenmaan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue on katsonut, että sallimalla maa-ainesten otto hakemuksen tarkoittamassa laajuudessa lisätään pohjavesialueella olevia, pohjaveden laatuun ja määrään kohdistuvia riskitoimintoja ja näin vaarannetaan vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisessä annetun lain 21 §:n ympäristötavoitteiden saavuttaminen. Hanke on myös Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman suositusten vastainen.

2) Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on lausunut, että kiinteistöllä Keskitalo on harjoitettu soranottoa 1950-luvulta alkaen. Maa-aineslain voimassaoloaikana soraa on otettu maa-ainesluvilla hakemuksen mukaan 47 000 m³. Toiminnanharjoittajan tekemien vuosi-ilmoitusten mukaan vuosina 2011–2014 soran vuotuiset ottomäärät ovat olleet 751–1 902 m³. Valvontatietojen mukaan soranotto kiinteistöltä Keskitalo on ollut ja on edelleen vähäistä, vuosittaiset ottomäärät ovat varsin pieniä.

Alueella harjoitettu soranotto toteuttaa maa-aineslain 3 § 4 momentin edellytykset maa-ainesesiintymän säästeliäästä hyödyntämisestä, mutta aiheuttaa kiinteistön käyttötarkoituksen pysymisen soranottotoiminnassa hyvin pitkään. Kiinteistöllä Keskitalo olevan soranoton alaisen alueen pinta-ala on varsin suuri suhteessa vuosittaisiin ottomääriin, minkä seurauksena toiminnan vaikutukset maisemakuvaan ovat pitkäaikaiset, samoin toiminnan mahdolliset pohjavesivaikutukset.

Hakijan uuden maa-aineslupahakemuksen vireilläoloaikana Etelä-Suomen aluehallintovirasto on myöntänyt alueelle vesilain mukaisen luvan imeytyskokeiden tekemiseen. Imeytyskokeiden tarkoituksena on selvittää soveltuvatko päätöksessä esitetyt imeytysalueet (1 ja 2) tekopohjaveden valmistamiseen Teilinummen vedenottamolle. Hakijan soranottoalue sijaitsee keskeisellä paikalla vesilupapäätöstä koskevan imeytysalueen 1 ja vedenottamon välissä. Imeytyskoe ja mahdollinen tuleva tekopohjaveden muodostaminen ovat merkittäviä hankkeita Nurmijärven kunnan vedenhankinnalle ja sen turvaamiselle, jolloin alueen tärkeys pohjaveden hankinnan kannalta on merkittävästi aikaisempaa suurempi.

Vesilain 3 luvun 4 §:n mukaan lupa vesitaloushankkeelle myönnetään, jos hanke ei sanottavasti loukkaa yleistä tai yksityistä etua; tai hankkeesta yleisille tai yksityisille eduille saatava hyöty on huomattava verrattuna siitä yleisille tai yksityisille eduille koituviin menetyksiin. Lautakunta on katsonut, että vesilain mukaisessa intressivertailussa tulee ottaa huomioon alueella harjoitetun soranoton laajuus ja vuosittaiset ottomäärät. Hankkeesta saatava taloudellinen hyöty on varsin vähäinen verrattuna siitä pohjavedelle ja maisemalle aiheutuviin haittoihin.

Hakemuksessa on esitetty, että maa-ainesten ottosuunnitelman mukaista ottovaihetta 4 ei voi toteuttaa niin kauan, kun alueella on voimassa tai vireillä imeytyskoelupa. Koska Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen koeimeytysshankeen tarkoituksena on turvata ja parantaa huomattavan laajalla alueella asukkaiden (noin 33 000) ja yritysten vesihuoltoa, on mahdollista tai todennäköistä, että alueelle tulee koeimeytyksen onnistuessa vireille vesilain mukainen hakemus tekopohjaveden pysyvästä valmistamisesta.

Lautakunta on katsonut, että pohjaveden koeimeytystoiminnan ja maa-ainesten ottotoiminnan sijoittuminen samalle alueelle aiheuttaa merkittävän riskin pohjaveden laadun vaarantumiselle. Tältä osin maa-ainesten otto-toiminnan rajaaminen pois lupahakemuksessa esitetyllä tavalla ottovaiheelta 4 koeimeytyksen ollessa voimassa tai vireillä on perusteltua. Mahdollisen tulevan ja pysyvää pohjaveden valmistamista koskevan vesitalous-

lupa-asian osalta näiden toimintojen sijoittuminen tulisi harkita erikseen uudelleen.

3) Nurmijärven kunta on lausunut, että hakemuksen kohteena oleva alue on voimassa olevan maakuntakaavan mukaan ns. valkoisella alueella. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä on seuraava merkintä: Alue, jolla maakuntakaavakartalla ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä.

Nurmijärven kunta on voimakkaasti kasvava kunta. Maankäytön kehityskuvan 2040 (hyväksytty 25.5.2011) mukaan vuonna 2040 kunnan tavoitteena on olla 60 000 asukkaan kunta. Yhdyskunnan vesihuolto tulee turvata ottaen huomioon tuleva kasvu pitkällä aikavälillä.

Kunnan suunnitelmissa on jatkossa muodostaa Teilinummen alueella tekopohjavettä, joten tämä yhdyskunnan vedenhankinnan kannalta tärkeän pohjavesialueen veden laatu ja määrä eivät saa vaarantua maa-ainesten oton seurauksena.

MUISTUTUKSET JA MIELIPITEET

4) Nurmijärven Vesi -liikelaitos on lausunut, että hakemuksessa esitetty maa-ainesten yhteismäärä ei vastaa soranottosuunnitelmassa esitettyä määrää. Hakemus on hieman sekava sikäli, että siinä otetaan huomattavan laajasti kantaa Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen tutkimuslupahakemuksen tekopohjavesikokeen suorittamisesta kyseisellä pohjavesialueella. Muistuttaja ei ole nähnyt hakijan kaltaista yhteyttä näille täysin erillisille hankkeille, vaikka ne sijaitsevatkin samalla pohjavesialueella. Lisäksi kannanotot tekopohjavesikokeilun vaikutuksista ovat virheellisiä. Hakija on esittänyt mm. vedenpinnan nousevan tekopohjavesikokeen aikana huomattavasti useilla metreillä pohjaveden luonnollisella purkautumispaikalla luonnonsuojelualueella. Tällaista ei luonnollisesti tapahdu, koska kokeen aikana vedenottomäärä vastaa imeytettävää vesimäärää.

Hakija on esittänyt, ettei imeytyskoalueen rajauksen takia vaihealueelle 4 voida ulottaa soranottoa niin kauan, kuin alueella on voimassa tai vireillä imeytyskoelupa. Tällaista rajoitusta ei ole annettu ja lausunnon antajan puolesta myös vaihealueen 4 maa-ainesten otto voidaan toteuttaa suunnitelman mukaan ilman, että se haittaisi mahdollista imeytyskoetta.

Muistuttaja on katsonut, että hakemuksen mukainen maa-ainesten ottotoiminta ei uhkaa tärkeän pohjavesialueen säilymistä vedenhankintaan ja tekopohjaveden muodostamiseen soveltuvana alueena myös jatkossa. Hakija on maa-ainesten otossa toiminut tähän asti vastuullisesti ottaen huomioon pohjaveden suojelun edellyttämät tarpeet. Muistuttaja on uskonut, että näin hakija toimii myös jatkossa.

Muistuttaja on kuitenkin edellyttänyt, että lupamääräyksissä otetaan huomioon mm. seuraavat pohjaveden suojaamisen edellyttämät asiat:

- Ottotoiminta on osa-alueittain järjestettävä niin, että myönnetyn lupajan puitteissa on maa-ainesten ottoalue ehdittävä jälkihoitaa soranot-tosuunnitelmassa esitetyllä tavalla.

Perustelu: Ottotoiminta alueella on jatkunut useiden lupien turvin maa-aineslain aikana vuodesta 1983 tähän päivään. Maa-aineksia on koko tänä aikana otettu myönnettyihin lupiin nähden huomattavan vähän, hakijan mukaan vain 47 000 m³, kun viimeksi päättynyt lupa käsitti peräti 514 550 m³:n luvan. Muistuttaja on pelännyt, että luvan voimassa-oloaikana otetaan maa-aineksia huomattavasti vähemmän, jolloin jatkoluvan saamisen toivossa jälkihoito jää väistämättä edelleen tekemättä hyvin huomattavalla osalla lupa-aluetta.

- Maa-ainesten otossa on noudatettava koneiden säilytyksessä ja tankkauksessa hakemuksessa esitettyjä suojatoimia.
- Hakijan on tarkkailtava toiminnan vaikutuksia ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla. Lupahakemukseen liitetyn pohja- ja pintavesien tarkkailusuunnitelman mukaan pohjavesinäytteistä analysoidaan tällä hetkellä lämpötila, sulfaatti, kloridi, väriluku, sameus, pH, sähkönjohtavuus, alkaliteetti, hiilidioksidi, CODMn-arvo, mangaani ja rauta. Näiden lisäksi muistuttaja on edellyttänyt, että kerran vuodessa vesinäytteistä analysoidaan lisäksi happi, permanganaattiluku/TOC, nitraatti, kokonaiskoivuus, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset ja E.colibakteerit.

HP 2 on kuiva putki, joten se voidaan poistaa hakijan tarkkailuohjelmasta. Vesinäytteet pohjaveden havaintoputkista tulee ottaa pumpaamalla ja vesinäytteen ottajan tulee olla sertifioitu näytteenottaja.

HAKIJAN SELITYS

Uudenmaan elinkeino- liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnosta hakija on todennut, että ottoalueen luoteispuolella noin 750 m:n etäisyydellä havaintoputkesta HP 1 (HP 20111) sijaitsee Nurmijärvi Vesi-liikelaitoksen Teilinummen pohjavedenottamo, jolle Länsi-Suomen vesioikeus on myöntänyt luvan 22/1979A. Lupa on annettu vanhan vesilain 19.5.1961/264 aikana, jolloin vesitaloushankkeesta käytettiin nimitystä rakennus tai rakentaminen. Lupaehtojen mukaan luvan saajan on varustettava ottamo luotettavalla vesimäärän mittauslaitteella ja tarkkailtava pohjavedenkorkeutta ottamossa ja sen vaikutusalueella sekä saatuaan työn valmiiksi ilmoitettava siitä kirjallisesti vesioikeudelle ja vesipiirin toimistolle. Ottamon käyttöön otosta on lisäksi viivytyksettä ilmoitettava kirjallisesti vesitoimistolle. Lupaehdon 5 mukaan lupa on rauennut, ellei rakennustyötä ole olennaisilta osilta suoritettu kymmenen vuoden kuluessa siltä lukien, kun päätös on saanut lainvoiman.

Hankkeelle ei ole haettu vanhan vesilain 2 luvun 12 §:n rakentamista koskevan päätöksen pidentämistä. Ottamon siiviläputkikaivo on rakennettu

ELY-keskuksen mukaan vuonna 1989 ja Nurmijärven Veden imeytyskoekaivojen kaivonrakennusohjelman mukaan vuonna 1999. Teilinummen vedenottamo on rakennettu vuosina 1998–1999 ja ottamo on otettu käyttöön vuonna 1999. Veikkolan lehtokorven luonnonsuojelualue on perustettu vuonna 1993.

ELY-keskus on katsonut siiviläputkikaivon rakentamisen ilman käyttöönottoa katkaisseen luvan raukeamisen ja täyttävän luvassa olleet lupaehdot ja muistutukset. Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ja ELY-keskus ovat tällä perusteella päättäneet Teilinummen vedenottamolla olevan legitiimi oikeus veden ottamiseen.

ELY-keskuksen lausunnon liitteenä olevan hydrogeologisen kartan mukaan Keskitalon tilan ottoalue sijaitsee vedenottamon ohjeellisella lähisuojavaohyöhykkeellä. Hydrogeologinen kartta on tehty Teilinummen pohjavesialueen suojelusuunnitelman päivityksen 26.2.2010 yhteydessä eikä alueelle ole vahvistettu vesioikeudellista suoja-alueita, joten suojelusuunnitelmassa esitetyllä lähisuojavaohyöhykkeellä ei ole oikeudellista vaikutusta. Vesilain 4 luvun 11 §:n mukaan suoja-alueita ei saa määrätä laajemmaksi kuin on välttämätöntä ja 4 luvun 12 §:n mukaan määräykset eivät saa olla ankarampia kuin on välttämätöntä. Määräyksistä toiselle johtuva edunmenetys on vedenottamon omistajan tai haltijan korvattava.

Kartan teon jälkeen tekopohjavesitutkimusten yhteydessä on löydetty laaja kallioalue pohjavedenpinnan yläpuolelta ja tutkimuksissa on havaittu, että pohjavesialue sijaitsee todellisuudessa osittain eri kohdassa kuin nykyisissä pohjavesimäärityksissä. Tästä syystä pohjavesialueen ja muodostumisalueen rajauksiin on esitetty muutoksia siirtää niitä pohjoisemmaksi. Imeytysalueelta 1 pohjavesi virtaa liitteenä olevan Nurmijärven Veden Teilinummen poikkileikkauskuvan perusteella havaintoputken PF 3D ja PF 25 välisestä kanjonista Vanhan Hämeentien alitse ja Keskitalon tilan maa-ainesten kaivualueella kallio on pohjavedenpinnan yläpuolella. Kallioesiintymän takia Teilinummen vedenottamolla ja Keskitalon tilan soranoton kaivualueella ei ole suoraa vesiyhteyttä.

Alueelta on jälkihoidettu edellisen soranottoluvan mukaisesti 3,1 ha:n alue ja vaihealue 6 (0,8 ha) on jätetty maisemoiduksi paahderinteeksi. Nurmijärven kunta on katsonut rajoitetun vakuuden hyväksyttäväksi ja vakuutta oltaisiin suurennettu oton etenemisen myötä muille ottoalueille. Jälkihoitamaton alue tarkoittaa aluetta, jossa ei ole enää hyödynnettäviä maa-ainesmääriä. Keskitalon tilalla olevat ottovaiheet on tarkoitettu maa-ainesten hyödyntämistä varten ja ne jälkihoidetaan oton etenemisen myötä.

Lupaa haetaan hakemuksen tarkoittamille vaiheille 1a, 1b, 2, 3, 4 ja 5. Vaihealueelle 4 ottoa ei voida ulottaa niin kauan kuin alueella on voimassa tai vireillä imeytyskoelupa. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksen 27.6.2016 perusteella ympäristökeskus on pyytänyt toiminnanharjoittajaa päivittämään maa-aineslupahakemustaan vaihealueelta 6 ja vaiheen 5 ja 6 maisemointiluiskasta viimeistään siinä vaiheessa, kun

vesilupahakemus on ratkaistu. Ottovaiheella 5 oleva 1950-luvulla rakennettu voimajohtolinja ei täytä nykyisiä turvallisuusmääräyksiä ja koko sähkölinja uusitaan lähitulevaisuudessa Fingridin toimesta, jolloin pylvään paikka muuttuu ja sähkölinja siirtyy alueella jo olevien sähkölinjapylväiden viereen.

ELY-keskuksen lausunnon 4.2.2016 mukaan ottamistaso +71,50 m on riittävä vaihealueiden 1a ja 1b oton ja 30 vuodelle tehdyn ottamissuunnitelman kannalta. Alueella on tutkittu pohjaveden laatua vuodesta 1991 alkaen ja vesinäytteiden tulosten perusteella kalliopintaa pitkin valuvalla sadannasta ja sulamisvesistä peräisin olevalla vedellä ei ole ollut vaikutusta pohjaveden laatuun. Ottamisalue kaivualueiden ulkopuolella on metsittymässä ja saamassa aluskasvillisuutta, joka antaa suojaa pohjavedelle. Kerrallaan otetaan yksittäisiä vaihealueita, jotka jälkihoidetaan humuskerroksineen lukuun ottamatta vaihealueiden rajaa ja mahdollista ajotietä ennen siirtymistä seuraavalle vaihealueelle. Ottovaiheen jälkihoidattamisen jälkeen kalliopinnan päälle jää riittävän paksu maakerros alimman ottotason ollessa +71,50 m. Kallio laskee pohjavesiesiintymään ollen korkeimmillaan tasossa +68,20 m pisteessä 2 laskeutuen tasoon +65,00 m pisteessä 1 sekä havaintoputken PF 30 kohdalla tasossa +63,50 m.

Ottamisalue vaihealueiden 5 ja 2 välissä on täytetty tasolle +71,50...+72 m edellisen luvan aikana. Täytön jälkeen on ollut sateisia ja lämpimiä kesiä ja aluskasvillisuus on alkanut kasvaa vaihealueiden välissä. Ottamisalueiden 5 ja 2 väli on kääntöpaikka otettaessa muita vaihealueita ja tämän takia sen jälkihoitoa ei voida suorittaa humuksella. Sähkölinjan alta Fingrid kaataa kaikki alkavat puuntaimet, jolloin luontainen kasvillisuuden ja sammaloitumisen leviäminen vaihealueiden välissä olevalle ottamisalueelle on paras ratkaisu. Ottamisalue muiden vaihealueiden välissä on ajotienä tasossa +73...+74 m sekä voimajohtolinjojen tolppien ja harusten paikkana. Ottamisalueella lähellä konesusojarakennusta kaivualueiden ulkopuolella on seulottuja varastokasoja.

Maa-ainesten hyödyntäminen kohdistuu myös yleiseen etuun ja maa-ainesesiintymän hyödyntämisellä taloudellisesti ja säästeliäästi on merkitystä yleisen edun kannalta. Lupa voidaan myöntää koko alueelle lupamääräyksissä annettujen rajoitusten mukaisesti siten kuin jäljempänä intressien yhteensovittamisessa on esitetty.

Vesienhoidon järjestämisestä annetun asetuksen mukaan pohjaveden määrällinen tila luokitellaan hyväksi, jos pohjaveden keskimääräinen vuotuinen vedenotto ei ylitä muodostuvaa uuden pohjaveden määrää. Tältä osin Teilinummen määrällinen tila ei ole hyvä. Vedenotto on laskenut pohjavedenpinnan tasoa vajaalla kolmella metrillä eikä Teilinummi muodosta otettavaa vesimäärää. Tekopohjaveden imeytyskoehakemuksessa ei otettu huomioon tosiasiallista muodostumista ja sen vaikutuksia imeytyskokeisiin. Soran ja hiekan ottamista ei voida mahdollisuuksien mukaan suunnata Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman suositusten mukaisesti pohjavesialueiden ulkopuolelle, koska niitä ei ole muualla hyödynnettävissä.

Ottamisalueelta Teilinummen vedenottamolle on matkaa runsas 700 m sekä Keskitalon ja Soralan kiinteistöjen rajalta runsas 900 m. Suunnitelluilta koeimeytyspaikoilta on matkaa Teilinummen vedenottamolle PF 11 noin 1 050 m ja PF 12 1100 m.

ELY-keskus ei ole lausunnossaan kiistänyt vesilupahakemuksessa esitettyjä Insinööritoimisto Paavo Ristolan vuonna 1983 mittaamia luonnollisia pohjavedentasoja ja niiden vaikutuksia imeytyskokeiden aikaisiin ylimpiin pohjavedenpintoihin Keskitalon kiinteistöllä ja luonnonsuojelualueella. Imeytyskokeilla ei voida ylittää ylimpiä pohjaveden luonnollisia tasoja Keskitalon kiinteistöllä aiheuttamatta vahinkoa luonnonsuojelualueelle. Edellä esitetyn perusteella aluehallintovirasto ei voi tehdä yliarvioita imeytyskokeiden vaikutuksista Keskitalon kiinteistölle.

Nurmijärven kunnan lausunnosta hakija on lausunut, että maakuntakaavan mukaan yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä. Keskitalon kiinteistöstä tehty ottosuunnitelmaselostus ja alueella jäljellä olevat soravarat ovat yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa merkittävää maankäyttöä. Nurmijärven kunta on ottanut alueelle aikaisemmin myönnettyjen soranottolupien lupamääräyksissä huomioon Teilinummen alueelle suunnitellun tekopohjaveden muodostamisen. Keskitalon kiinteistön 9,3 ha:n alueelle tehtyä ottamissuunnitelmaa on muutettu uudella ottamissuunnitelmalla pohjaveden laadun ja määrän huomioon ottavaksi.

Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan lausunnosta hakija on todennut, että ottovaiheille 1a ja 1b haettiin lupaa 29.12.2015 jätetyssä hakemuksessa 77 000 m³ määrälle ja 1,1 ha:n kaivualueelle sekä 5,9 ha:n ottamisalueelle. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen jälkihoitotöiden vakuus perustuu hehtaarimäärään ja vakuus olisi hakemuksessa jätetty 5,9 ha:n alueelle, jolloin muita ottovaiheita ei olisi tarvinnut luvanhakijan käsityksen mukaan maisemoida. ELY-keskus oli asiassa samaa mieltä ja hakemus perustui ELY-keskuksen kanssa käytyihin neuvotteluihin luvan hakemisesta sellaiselle määrälle, että soranoton vaikutuksia ei yliarvioitaisi. Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta on tehnyt Keskitalon tilasta aikaisempien vuosien ottojen perusteella vesilain mukaisen intressivertailun, joka ei ole sisällöltään objektiivisesti perusteltavissa. Asiassa on relevanttia se, mitä vesilupahakemuksessa haetaan; ei se, mitä on otettu edellisen luvan aikana. Toiminnanharjoittajan vahingoksi ja vesilain mukaisen luvan myöntämisen esteeksi ei voida katsoa Keskitalon kiinteistön taloudellista ja säästeliästä käyttöä maa-aineslain 3 §:n 4 momentin mukaisesti eikä kiinteistön jälkihoidattamista ja maisemointia vähentämällä otettavaa maa-ainesmäärää 179 000 m³:lla.

Keskitalon kiinteistön ottosuunnitelmaselostus on tehty 30 vuoden ajaksi ja 10 vuoden luvan jälkeen mahdollisen tekopohjaveden koeimeytyksen lopputulos tulee maa-aineslupahakemuksen uusimisen yhteydessä uudelleen arvioitavaksi. Tekopohjavesilaitoksessa vedenottomäärä vastaa imeytettävää vesimäärää. Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen vesijohtoverkoston kautta

voidaan Teilinummosta johtaa vettä kulutukseen noin 2 000 m³/d, josta määrästä runsas puolet olisi tekopohjavettä ja vajaa puolet luonnollisen muodostumisen pohjavettä. Mahdollisen tulevan ja pysyvän pohjaveden valmistamista koskevan vesitalouslupa-asian osalta on otettava huomioon Keskitalon kiinteistöllä tapahtuva maa-ainesten otto määräämällä pohjaveden valmistamiselle vesitalouslupa-asiassa ylin pohjavedenpinnan korkeus Keskitalon tilalla ja luonnonsuojelualueella.

Nurmijärvi Vesi -liikelaitoksen muistutuksesta hakija on lausunut, että vesilupahakemuksesta on jätetty pois vaihealue 6 Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen tarkastuskertomuksen 27.6.2016 perusteella, minkä vuoksi hakemuksessa esitetty maa-ainesten yhteismäärä ei vastaa soranottosuunnitelmassa esitettyä määrää. ELY-keskus on aikaisemmissa lausunnoissa edellyttänyt maa-ainesten ottajalta arvioita imeytyskokeiden vaikutuksista Keskitalon kiinteistölle ja tällä perusteella on otettu kantaa tekopohjavesikokeen suorittamisesta ja ylimmistä pohjavedenpinnoista Teilinummen alueella.

Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen luontoselvityksessä luonnonsuojelualueesta on todettu, että imeytyskokeen ja laitoksen toiminnan aikana tekopohjavesihankkeella voi olla luonnonsuojelualueella vaikutusta pohjaveden tasoon ja sen korkeuden vaihteluihin sekä ympäristöön purkautuvan pohjaveden määrään ja ominaisuuksiin. Soranottosuunnitelmassa ottoalue on jaettu eri ottovaiheisiin 30 vuoden ajaksi. Ensimmäisessä 10 vuoden vaiheessa otetaan vaiheet 1a ja 1b. Ottovaiheiden jälkihoito voidaan myönnetyn luvan aikana tehdä lukuun ottamatta mahdollista ajotietä seuraavalle ottovaiheelle sekä seuraavan ottovaiheen rajaa. Pohjaveden tarkkailuohjelma tehdään ELY-keskuksen hyväksymällä tavalla aluehallintoviraston antamien määräysten mukaisesti. Nurmijärven Vesi -liikelaitos ottaa säännöllisesti vesinäytteitä Teilinummosta ja maa-aineslain mukaisissa luvissa laajempi vesianalyysi on tehty joka kolmas vuosi.

Lisäksi hakija on lausunut selityksessään seuraavaa.

Maa-ainesten ottajan oikeusvarmuus

Vesilain mukaisessa hakemuksessa maa-ainesten otolle selvitetään pohjavesialueen hydrogeologinen rakenne ja maa-ainesten oton vaikutukset pohjavesialueen veden laatuun ja määrään. Jos alueella on aikaisemmin toimittu maa-aineslain mukaisilla luvilla, lausunnon antajien tehtävänä olisi punnita maa-ainesten ottajan oikeusvarmuusintressiä ja vesilain mukaisen hakemuksen selvityksiä toisiaan vasten. Vesilupahakemuksessa lausunnon antajan on otettava lausunnossa huomioon hakemuksessa esitetyt selvitykset eikä lausunnon antajan tehtäviin kuulu arvioida hakemusta päättyneessä maa-ainesluvassa ilmoitettujen vuosittaistenottojen perusteella tai alueen myymisestä ulkopuolisille.

Intressien yhteensovittaminen

Asiassa on punnittava eri osapuolien intressejä toisiaan vasten ja löydettävä kaikille sopiva lopputulos. Hakijan maa-ainesten ottosuunnitelma Keskitalon kiinteistöstä on tehty 30 vuoden ajaksi ja ensimmäisen 10 vuoden aikana otetaan ottovaihe 1a ja 1b. Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen mukaan maa-ainesten ottolupa on haettava koko ottamisalueen kuutiomäärälle ja vaihealueille 1a, 1b, 2, 3, 4 ja 5 tai maisemoitava ne alueet, joille ei haeta lupaa. ELY-keskuksen mukaan kaikkien vaihealueiden sisällyttäminen maa-ainesten lupahakemukseen antaa mahdollisuuden koko ottamisalueen hyödyntämiseen 10 vuoden lupa-aikana ja hankkeella voi silloin olla haitallisia vaikutuksia tekopohjaveden imeytyskokeille ja Teinnummen vedenottamolle. ELY-keskus on vesilain mukaisen maa-ainesoton valvova viranomainen. Aluehallintovirasto on vesilain mukaisen maa-ainesten ottoluvan myöntävä viranomainen. Kaikille osapuolille sopiva lopputulos voidaan ratkaista vesitalousluvan lupaehdoilla. Maa-ainesten ottolupa vesilain mukaiselle maa-ainestenotolle Keskitalon kiinteistölle myönnetään 10 vuoden ajaksi vaihealueille 1a, 1b, 2, 3, 4 ja 5 lupahakemuksessa haetulle kuutiomäärälle lupaehdoissa rajoittavin perustein.

Maa-ainesten otossa noudatetaan Insinööritoimisto Matti Jokisen Keskitalon kiinteistölle tekemää maa-ainesten ottosuunnitelman vaiheistusta ja oton jakamista 30 vuoden ajaksi, jolloin toteutetaan maa-aineslain mukaisesti maa-ainesesiintymän hyödyntämistä säästeliäästi ja taloudellisesti. Kymmenen vuoden aikana otetaan vaihealue 1a ja 1b maa-ainesten ottosuunnitelman mukaisesti. Lupaehdoissa voidaan antaa ELY-keskuksen ratkaistavaksi se, voiko otto siirtyä muille vaihealueille vesitalousluvan lupa-aikana. Vesitalouslupaa valvovan viranomaisen päätettäväksi jää se, onko oton siirtyminen muille vaihealueille maa-ainesten ottosuunnitelman vastainen ja onko toimenpiteellä haitallisia vaikutuksia mahdollisille tekopohjaveden imeytyskokeille ja Teinnummen vedenottamolle.

Biohajoavan hydraulikkaöljyn käyttö mahdollisuuksien mukaan

Keski-Uudenmaan ympäristökeskus ei ole määrännyt biologisesti hajoavia hydraulikkaöljyjä maa-aineslupien lupaehtoihin. Pohjois-Suomen aluehallintoviraston päätöksissä on määrätty lupaehdoissa biologisesti hajoavien hydraulikkaöljyjen käyttö mahdollisuuksien mukaan käytettäväksi. Vääränlainen hydraulikkaöljy aiheuttaa öljyn kuumenemisen ja voitelun puutteen takia letkujen ja tiivisteiden hajoamisen. Vesiluvan esittelijältä saadun tiedon mukaan tähän on päädytty vähemmän haitan periaatteen mukaisesti käyttäjiltä ja koneiden valmistajilta saadun palautteen johdosta, Biologisesti hajoavan hydraulikkaöljyn käyttö koneessa aiheuttaa vaaraa sekä ympäristölle että koneen käyttäjälle, jos hydraulikkajärjestelmän tiivisteet ja letkut eivät ole tehty synteettisestä kumista. Biohajoava hydraulikkaöljy ei kokonaan hajoa luonnossa. Alueella käytettävät työkoneet pidetään hyvässä kunnossa. Biologisesti hajoavaa hydraulikkaöljyä käytetään mahdollisuuksien mukaan ja käytetään silloin kun koneen valmistaja on rakentanut ko-

neen uudesta lähtien biologisesti hajoavien hydraulikkaöljyjen käytölle sopivaksi.

Etelä-Suomen aluehallintoviraston päätös 12.5.2015

Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle myönnetty tekopohjaveden imeytyskoelupa ei ole lainvoimainen ja se on voimassa 31.12.2017 saakka. J-V Lammi Oy ja AA ovat toissijaisilla vaatimuksilla vaatineet päätökseen muutosta koskien Keskitalon kiinteistöä ja ensisijaisilla vaatimuksilla päätöksen kumoamista. Päätöksen kumoamiselle on olemassa perustellut ehdottoman luvanmyöntämisenesteet siitä huolimatta, että imeytyskoe olisi kuinka hyödyllinen tahansa. Teilinummen pohjavettä on vedenotolla alennettu vajaalla kolmella metrillä, jolloin lupaviranomaiselle ilmoittamatta jätetyn vettä raskaamman MTBE-aineen vaikutuksia ei voida arvioida Teilinummen pohjavesialueen muodostumisalueella.

SUUNNITELMAN MUUTOS

Hakija on 23.5.2017 muuttanut ja osin tarkentanut hakemustaan siten, että se koskee 5,6 ha:n suuruista ottamisaluetta ja 2,0 ha:n suuruista kaivualueutta. Ottamisalueeseen kuuluvat vaihealueet 1a, 1b, 2, 3, 4 ja 5 ja kaivualueeseen vaihealueet 1a, 1b, 2 ja 3. Maa-aineksia otetaan 10 vuoden aikana edellä mainituilta kaivualueilta ottosyvyyteen +71,50 m asti. Maa-ainesten yhteismäärä on 173 000 m³.

Jälkihoitoon käytetään vaihealueen 4 maamassoja sekä kiinteistöjen Keskitalo (543-412-1-829) ja Sorala (543-412-1-741) raja-alueen maamassoja. Vaihealueen 4 maamassoilla tehdään luiska kaltevuuteen 1:3 vaihealueille 1b ja 3 sekä kiinteistöjen Keskitalo (543-412-1-829) ja Sorala (543-412-1-741) raja-alueelle. Jälkihoitoon käytetään myös vaihealueen 5 etelän ja idänpuoleisen alueen maamassoja tekemällä luiska kaltevuuteen 1:3 otto-vaiheelle 1b.

LAUSUNTO

Aluehallintovirasto on 8.5.2017 varannut **Fingrid Oyj:lle** tilaisuuden lausunnon antamiseen hakemuksen johdosta.

Fingrid Oyj on lausunut, että sen omistaman 400 kV johdon Nurmijärvi-Hikiä (suunnittelutunnus 1265) läheisyydessä pylväsvälillä 284–286 ja 110 kV johdon Hikiä–Nurmijärvi (suunnittelutunnus 1915) läheisyydessä pylväsvälillä 104–106 voidaan suorittaa maa-aineksen ottoa seuraavin ehdoin:

Johtoalue

Fingrid Oyj:n 400 kV johtoja Nurmijärvi-Hikiä ja 110 kV johtoa Hikiä–Nurmijärvi sekä Caruna Oy:n 110 kV johtoa Nurmijärvi–Martti varten on valtioneuvoston päätöksellä lunastettu kiinteistöjen käyttöoikeuden supistus. Suunnitellun maa-aineksen ottoalueen kohdassa tämä käyttöoikeuden supistus eli johtoalue on noin 119 m leveä. Johtoalue muodostuu noin 99 m leveästä johtoauekasta ja johtoauekan reunoissa olevista 10 m leveistä

reunavyöhykkeistä, joissa puuston kasvua on rajoitettu niin, etteivät puut kaatuessaan osu johtimiin. Johtoalueen maapohja ja puusto ovat maanomistajien omaisuutta.

Jos johtojen korjaustöistä tai uudistuksista johtuen Fingrid Oyj joutuu tekemään muutoksia voimajohtoihin tai pylväspaikkoihin tai jos standardit, viranomais määräykset tai muut ohjeet sitä edellyttävät, tulee johtoalueen käytöstä sopia uudelleen voimajohtojen omistajien kanssa.

Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Katselmus johtoalueella

Ennen maa-aineksen oton aloittamista on johtoalueella pidettävä katselmus. Katselmuksessa tarkastetaan mm. työalueen läheisyydessä olevien pylväiden ja johtimien sen hetkinen kunto. Samassa yhteydessä laaditaan tarvittaessa turvallisuusilmoitus. Katselmuksesta aiheutuviin kustannuksiin muistuttaja ei osallistu.

Soraotto johtoalueella

Soraotto johtoalueella on mahdollista ja siinä on otettava huomioon seuraavaa:

Voimajohdon pylväitä sijaitsee suunnitellulla ottoalueella tai sen välittömässä läheisyydessä. Pylväiden ympärille tulee jättää suoja-alue, joka ulottuu vaakasuoraan mitattuna 10 m:n päähän voimajohtopylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Suoja-alueella maa-ainesta ei saa sortumavaaran takia ottaa. Ottoalueen luiskat pylvään kohdalla on muotoiltava niin loiviksi, etteivät luiskat myöhemmin pääse sortumaan lähelle pylväsrakenteita. Pylvään kohdalla ottoalueen luiskan kaltevuus 1:3 on riittävä. Johdon kunnossapidon takia pylväspaikalle pitää jättää kulku-yhteys työkoneelle ainakin yhdeltä sivulta. Muistuttaja ei maksa korvauksia pylvään takia ottamatta jääneestä maa-aineksesta.

Kalliokiviaineksen ottoa, maanleikkausta tai louhintaa ja kiviaineksen murskausta ei saa suorittaa 31 m lähempänä 400 kV:n johdon Nurmijärvi-Hikiä keskilinjaa eikä 29 m lähempänä 110 kV:n johdon Hikiä-Nurmijärvi keskilinjaa. Voimajohtojen keskilinja maastossa sijaitsee keskimmäisen virtajohtimen kohdalla.

Pintamaata tai alueelta mahdollisesti hakattavaa puustoa ei saa varastoida tai välivarastoida Fingrid Oyj:n voimajohtojen johtoalueella.

Kiviaineksen murskaus, räjäytys- ja polttoainevarastot, työmaakopit, työkonien huolto ja säilytystilat sekä maa-aineksen ja murskeen varastointi tulee sijoittaa johtoalueen ulkopuolelle. Kiviaineksen mahdollinen murskaus on suoritettava niin kaukana ja sellaisin työmenetelmin, että voimajohtojen virtajohtimet ja eristinketjut joutuvat mahdollisimman vähän alttiiksi pölyntymiselle. Mikäli eristinketjuja joudutaan puhdistamaan normaalia useam-

min sähkön käyttöhäiriöiden välttämiseksi tai vaurioitunutta johtoa joudutaan korjaamaan, työt suoritetaan toiminnanharjoittajan kustannuksella.

Maa-aineksen ottaja vastaa henkilökuntansa työturvallisuudesta työskennellessä jännitteisen voimajohdon läheisyydessä sekä kaikista niistä vahingoista, joita voimajohdolle tai sähkön siirrolle saattaa aiheutua maa-aineksen oton ja louhinnan seurauksena. Tällaisia ovat esimerkiksi likaantuneiden eristimien puhdistuksen aiheuttamat häiriöt ja katkokset sähkön siirrossa.

Räjäytystyöt

Jos voimajohtojen läheisyydessä, johtoalueen ulkopuolella, on tarkoitus tehdä räjäytystöitä, on työn suorittajan hankittava kaikki viranomaisen vaatimat luvat ja tehtävä ilmoitukset räjäytystoiminnasta alueella. Räjäytystöiden tekeminen johtoalueella ei ole mahdollista. Räjäytystöissä on noudatettava ajan tasalla olevia normeja. Kaikki voimajohdon läheisyydessä tehtävät räjäytykset on aina erikseen kirjallisesti suunniteltava. Kirjallinen louhintasuunnitelma, jossa voimajohto on huomioitu, on toimitettava Fingrid Oyj:n aluetoimipaikan asiantuntijalle katselmuksesta sopimisen yhteydessä, kuitenkin viimeistään kaksi viikkoa ennen katselmusta.

Kun johdon läheisyydessä suoritetaan räjäytystöitä, on räjäytyskohteet suojattava niin hyvin, ettei johtoon pääse sinkoutumaan kiviä. Louheen heitto ja sinkoutuminen tulee suunnata voimajohdosta pois päin. Varsinkin johtimet ja eristimet vioittuvat hyvin herkästi. Louhinnassa ei saa käyttää niin suuria räjähdysainemääriä, että räjäytyksissä aiheutuva kallioperän tärinä aiheuttaa voimajohtopylväille ja niiden perustuksille minkäänlaista vahinkoa. Tarvittaessa lähimpien pylväiden perustuksiin tulee asentaa tallentavat tärinämittarit. Liitteenä on ohje Maa-aineksen louhinta ja murskaus voimajohtojen läheisyydessä.

Varastointialueet

Voimajohdon johtoalueelle ei ole lupa varastoida. Voimajohdon johtoalueella niin väliaikainen kuin pysyväkin varastointi on kielletty.

Aita voimajohtojen läheisyydessä

Mahdollisesta voimajohtojen läheisyyteen rakennettavasta aidasta tulee sopia voimajohdon omistajan kanssa erikseen. Mahdollisessa voimajohdon vikatilanteessa maahan siirtyvä maadoitusjännite täytyy ottaa huomioon, jos alueelle rakennetaan metallirakenteinen aita. Vaarajännitteiden huomioimiseksi aidan rakentamisessa on toimitettava suunnitelmat aidan sijainnista.

Maadoitusjohtimet

Voimajohtopylväillä on vaakamaadoituksia, jotka on asennettu noin 0,7 metrin syvyyteen maahan. Voimajohtopylväiden maadoitukset sijaitsevat alueella, jossa maa-aineksen otto ei ole sallittua.

Työskentely johdon läheisyydessä

Voimajohtopylväiden pylvasala ulottuu kolmen metrin päähän pylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylvasala on suoja-alue, jolla ei saa liikkua työkoneilla, kaivaa tai läjittää. Kolmen metrin etäisyys lasketaan ojan tai kaivauksen luhistumattomasta reunasta.

Työskenneltäessä 400 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 400 kV johdon reunajohtimia.

Työskenneltäessä 110 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua kolmea metriä lähemmäksi 110 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu viittä metriä lähemmäksi 110 kV johdon reunajohtimia.

Jos töiden yhteydessä tapahtuu Fingrid Oyj:n voimajohtoon liittyvä vahinko, siitä on ilmoitettava heti muistuttajan kantaverkkokeskukseen. Lausunnon vastaanottajan tulee toimittaa edellä esitetyt työskentelyohjeet työmaalla työskentelevien tietoon.

Toiminnan päättyminen

Kun toiminta alueella päättyy, siitä on ilmoitettava Fingrid Oyj:lle.

Suunnitelmien muutos

Jos suunnitelmat muuttuvat, siitä on ilmoitettava Fingrid Oyj:lle.

Lausunnon voimassaolo

Tämä lausunto on voimassa 10 vuotta. Mikäli maa-ainesta ei oteta ollenkaan, siitä on ilmoitettava Fingrid Oyj:lle.

HAKIJAN SELITYS

Hakija on antanut 12.6.2017 selityksen Fingrid Oyj:n lausunnon johdosta. Hakija on todennut, että Fingrid Oyj:n antama lausunto aluehallintovirastolle 2.6.2017 on voimassa 10 vuotta vuoteen 2027. Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle 27.3.2014 annettu Fingrid Oyj:n lausunto AC-1265-8-6 on voimassa 15 vuotta eli vuoteen 2029.

Fingrid Oyj:n lausunnon mukaan soranotto johtoalueella on mahdollista. Pylväiden ympärille tulee jättää suoja-alue, joka ulottuu vaakasuoraan mi-

tattuna 10 m:n päähän voimajohtopylvään maanpäällisistä perustus- ja harusrakenteista. Pylvään kohdalla ottoalueen luiskan kaltevuus 1:3 on riittävä. Työskenneltäessä 400 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua 5 m lähemmäksi 400 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu 5 m lähemmäksi 400 kV johdon reunajohtimia. Työskenneltäessä 110 kV johdon alla ei työkoneen työskentelyalue pystysuoraan mitattuna saa ulottua 3 m lähemmäksi 110 kV johdon johtimia silloin, kun työkoneen työskentelyalue vaakasuoraan mitattuna ulottuu 5 m lähemmäksi 110 kV johdon reunajohtimia.

Fingrid Oyj:n lausunnossa 2.6.2017 annettu yleisohje kalliokiviaineksen otosta, maanleikkauksesta tai louhinnasta ja kiviaineksen murskauksesta tarkoittaa maanleikkauksen osalta sitä, että soranottoalueen lopulliselle pohjan tasolle ei saa tehdä sellaisia maanleikkauksia, jotka haittaisivat voimajohtolinjojen huoltoa ja uusimista. Fingrid Oyj:n lausunnon 27.3.2014 mukaan maanleikkauksia ovat johtoalueelle tai sen välittömään läheisyyteen rakennettavaksi suunniteltavat sähkö- ja puhelinjohdot, vesijohdot, viemärit, pysäköinti- ja lastauspaikat ym. Niiden suunnitelmat pitää lähettää Fingrid Oyj:lle lausunnon, sillä niiden sijoittamiseen ja rakentamiseen tarvitaan Fingrid Oyj:n lupa.

Hakija liittänyt selitykseensä Fingrid Oyj:n lausunnon Keski-Uudenmaan ympäristökeskukselle 27.3.2014.

ALUEHALLINTOVIRASTON RATKAISU

Luparatkaisu

Aluehallintovirasto myöntää J-V Lammi Oy:lle luvan maa-ainesten ottamiseen Teilinummen pohjavesialueella sijaitsevalta kiinteistöltä Keskitalo (543-412-1-829) vaihealueilta 1a ja 1b, 2 ja 3 hakemussuunnitelman mukaisesti siten, kuin lupamääräyksistä ilmenee.

Lupa on voimassa 11 vuotta päätöksen voimaantuloajankohdasta lukien.

Hankkeesta ei ennalta arvioiden aiheudu vesilain mukaan korvattavaa edunmenetystä.

Luvan saajan on noudatettava vesilain säännöksiä ja seuraavia lupamääräyksiä.

Lupamääräykset

Maa-ainesten ottaminen

1) Ottotoiminta on toteutettava suunnitelmaan liitettyjen piirustusten mukaisesti vaihealueita 1a, 1b, 2 ja 3 koskevilta osin. Maa-ainesten otto saa ulottua alimmillaan korkeudelle $N_{60} + 71,50$ m saakka.

2) Maa-ainesten kokonaisottomäärä saa olla enintään $173\,000\text{ m}^3$ ja vuosittain otettava määrä enintään $25\,000\text{ m}^3$.

3) Maa-ainesten otto on järjestettävä siten, että polttoaineiden, öljyjen tai muiden haitallisten aineiden joutuminen maaperään estyy. Maa-ainesten varastoinnista ei saa aiheutua pohjaveden pilaantumisvaaraa.

4) Hankealueella ei saa säilyttää polttoaineita, öljyä eikä muita pohjavettä pilaavia aineita. Ottamisalueella ei saa säilyttää, huoltaa tai tankata työkohteita tai kuljetuskalustoa.

Koneiden ja laitteiden säilytyspaikat on suojattava asianmukaisesti siten, että polttoaineiden ja muiden ympäristön pilaantumisen vaaraa aiheuttavien aineiden ja toiminnan aikaisten hulevesien pääsy maaperään estetään.

Alueen pintamaat on mahdollisuuksien mukaan käytettävä jo otettujen alueiden viimeistelyyn ja muutoin sijoitettava alueen reunaosiin siten, ettei niistä aiheudu pohjaveden laadun huonontumista.

5) Luvan saajalla on oltava öljyvahingon varalta toimintasuunnitelma ja -valmius. Öljyvahingosta on välittömästi ilmoitettava Nurmijärven kunnan öljyvahinkojen torjuntatyön vastuuhenkilölle ja Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle.

6) Luvan saajan on valvottava, ettei ottamisaluetta maa-ainesten oton aikana käytetä kaatopaikkana ja ettei alueelle muutenkaan joudu pohjaveden laadulle haitallisia aineita.

Hankealueelle johtavat ajoväylät on tarvittaessa varustettava lukittavilla puomeilla.

Tarkkailu

7) Toiminnan vaikutuksia alueen pohjaveden korkeuteen ja laatuun on tarkkailtava hakemuksessa esitetyn mukaisesti siten muutettuna, että tarkkailu tehdään vain havaintopisteistä HP10 ja HP20111. Lisäksi pohjavedestä on analysoitava suunnitelmassa esitetyn lisäksi typpiyhdisteet, kovuus, polttoainehiilivedyt, mineraaliöljyt sekä koliformiset- ja E. coli- bakteerit Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastualueen kanssa sovittavin aikavälein.

Tarkkailutulokset on toimitettava vuosittain helmikuun loppuun mennessä Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö- ja luonnonvarat -vastuualueelle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Tarkkailua voidaan muuttaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tarpeelliseksi katsomalla tavalla, mikäli muutoksesta ei aiheudu kohtuuttomia lisäkustannuksia tai se katsotaan joltain osin tarpeettomaksi.

Korvaukset

8) Luvan saaja on vastuussa maa-ainesten ottamisesta mahdollisesti aiheutuvasta vesilain mukaan korvattavasta edunmenetyksestä.

Mikäli lupamääräyksessä 7) tarkoitetussa tarkkailussa tai muutoin havaitaan, että tässä päätöksessä tarkoitetusta maa-ainesten ottamisesta aiheutuu pohjaveden määrän olennaista vähenemistä tai laadun heikkenemistä, on luvan saajan viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin sanottujen haittojen poistamiseksi ja ilmoitettava asiasta Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Maa-ainesten otto on tällöin välittömästi keskeytettävä.

Mikäli maa-ainesten ottaminen estää tai huomattavasti vaikeuttaa vedenottoa, luvan saaja voidaan korvaukseen oikeutetun vaatimuksesta määrätä korvauksen sijasta tekemään tarpeelliset toimenpiteet vedensaannin turvaamiseksi.

Jälkihoito ja maisemointi

9) Alueen jälkihoidosta tulee tehdä suunnitelma maa-ainesten ottoa koskevaan maa-aineslain mukaiseen hakemukseen. Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon, että vaihealueiden 1a, 1b, 2 ja 3 sallittu alin ottokorkeus on +71,50 m ja että vaihealueiden 4 ja 5 maanmassoja voidaan käyttää luisien kaltevuuden (1:3) muotoilussa muutetun suunnitelman mukaisesti. Kaikki maisemointityöt on saatettava loppuun mahdollisimman pian mutta kuitenkin viimeistään yhden vuoden kuluessa maa-ainesten oton lopettamisen jälkeen.

Toiminnan aloittaminen

10) Maa-aineksen ottaminen on aloitettava neljän vuoden kuluessa siitä lukien, kun tämä päätös on saanut lainvoiman uhalla, että lupa muutoin raukeaa.

Ilmoitukset

11) Tämän päätöksen mukaisesta maa-aineksen ottamisen aloittamisesta on kirjallisesti hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle ja Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä Fingrid Oyj:lle mahdollisen alkukatselmuksen pitämistä varten.

12) Ottamisen päättymisestä on 60 päivän kuluessa ilmoitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle, Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle, Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Fingrid Oyj:lle.

Perustelut

Hallintaoikeus alueeseen ja kaavoitus

Suunniteltu maa-ainesten ottamisalue sijaitsee Teilinummen pohjavesialueella kiinteistöllä Keskitalo (543-412-1-829) Nurmijärven kunnassa. Hakijalla on hankealueen omistajan suostumus maa-aineksen ottamiselle.

Hankealue on voimassa olevan maakuntakaavan mukaan ns. valkoisella alueella. Maakuntakaavan suunnittelumääräyksessä on seuraava merkintä: ”Alue, jolla maakuntakaavakartalla ei ole osoitettu erityistä käyttötarkoitusta, on tarkoitettu ensisijaisesti maa- ja metsätalouden ja niitä tukevien sivuelinkeinojen käyttöön. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa voidaan alueelle osoittaa muutakin vaikutuksiltaan paikallisesti merkittävää maankäyttöä”. Hanke ei ole kaavan vastainen.

Pohjavesialue

Hankealue sijaitsee Teilinummen tärkeällä pohjavesialueella (I-luokka) pohjaveden muodostumisalueella. Pohjavesialueen kokonaispinta-ala on 0,9 km², josta pohjaveden muodostumisaluetta on 0,58 km² (58 ha). Alueella arvioidaan muodostuvan pohjavettä 1 000 m³/d.

Alueella on Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen Teilinummen pohjavedenotto, joka sijaitsee suunnitellun maa-ainesten ottamisalueen luoteispuolella noin 600 m:n etäisyydellä. Pohjavedenottamolla on Länsi-Suomen vesioikeuden 9.2.1979 myöntämä lupa nro 22/1979 A ottaa pohjavettä enintään 1 000 m³/d.

Nurmijärven kunnan tulevan vedentarpeen tyydyttämiseksi Teilinummen alueella on suunniteltu muodostettavaksi tekopohjavettä. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on 12.5.2015 antamallaan päätöksellä nro 91/2015/2 myöntänyt Nurmijärven Vesi -liikelaitokselle luvan imeytyskokeiden tekemiseen alueella kiinteistöillä 543-412-1-440, 543-412-1-741 ja 543-412-1-520. Imeytys toteutetaan Päijänne-tunnelista johdettavalla vedellä erikseen kahdella alueella. Alueella 1 imeytys toteutetaan täysimääräisenä (5 700 m³/d) ja alueella 2 vesimäärä on tästä enintään puolet. Kokeen aikana otettava vesi johdetaan Vantaanjokeen. Imeytysalueen 1 osalta kokeen kesto on alustavasti 6–8 kuukautta ja sen jälkeen imeytysalueen 2 osalta kesto on alustavasti noin 3 kuukautta. Hankealue (kiinteistö Keskitalo 543-412-1-829) sijaitsee imeytysaluiden 1 ja 2 välissä ja imeytysalueen 1 ja vedenottamon välissä. Hankkeen vaikutuksesta pohjavedenpinta alueella pysyy likimäärin ennallaan, kun pohjavettä otetaan sama määrä kuin sitä imeytetään tekopohjavedeksi. Vaasan hallinto-oikeus on 4.4.2017 antamallaan päätöksellä pysyttänyt luvan voimassa, mutta päätös ei ole lainvoimainen.

Pohjavesialueen lähes koko pohjaveden muodostumisalue on ollut soran ja hiekan ottamisaluetta, joka on monin paikoin ulottunut lähelle pohjaveden pintaa. Ohuimmat pohjavedellä kyllästyneet maakerrokset ovat Teilinum-

men pohjavesialueen kaakkoisosassa sekä keskiosassa maa-ainesten ottamisalueella.

Maa-ainesten suunnitellulta ottamisalueelta pohjavesi virtaa ottamolle päin. Maaperä ottamisalueella on karkeaa ja hyvin vettä läpäisevää, jolloin mahdolliset haitta-aineet pääsevät nopeasti huuhtoutumaan pohjaveteen.

Ottamolle ei ole määrätty vesilain mukaista suojavyöhykettä. Teilinummen pohjavesialueen 26.2.2010 päivitetyn suojelusuunnitelman perusteella maa-ainesten ottamisalue sijaitsee ottamon arvioidulla lähisuojavyöhykkeellä.

Hanke

Hankkeessa on kyse 23.5.2017 muutetun hakemuksen mukaan maa-ainesten ottamisesta 2,0 ha:n suuruiselta kaivualueelta ja 5,6 ha:n suuruisen ottamisalueen maisemoinnista. Kaivualueeseen kuuluvat vaihealueet 1a, 1b, 2 ja 3 ja ottamisalueeseen vaihealueet 1a, 1b, 2, 3, 4 ja 5. Maa-aineksia otetaan 10 vuoden aikana edellä mainituilta kaivualuilta otossyvyyteen +71,50 m asti. Maa-ainesten yhteismäärä on 173 000 m³.

Hankkeen vaikutukset

Pohjavesialueella tapahtuva maa-ainesten otto kohottaa pohjaveden haitallisia ainepitoisuuksia, lisää likaantumiseriskiä ja voi siten vaarantaa pohjaveden laatua merkittävästi. Vaikutukset ovat sitä suurempia mitä syvemältä ja suuremmalta alueelta maa-aineksia otetaan. Nykyisin pidetään jo maan luonnollisen pintakerroksen poistamista huomattavana riskinä pohjaveden suojelulle. Tehtyjen tutkimusten perusteella ja yleistä varovaisuusperiaatetta noudattaen on vedenottamoiden lähisuojavyöhykkeille asetettu maa-ainesten ottamisen, ottamispinta-alojen ja suojakerrospaksuuksien osalta ympäristöhallinnon oppaissa muun muassa seuraavia tavoitteita:

- Lähisuojavyöhykkeillä ottotoimintaa tai jälkihoitamattomia ottoalueita ei saisi olla lainkaan.
- Jo avatuilla vanhoilla ja kunnostettavilla lähisuojavyöhykkeiden ottamisalueilla suojakerroksen paksuuden tulisi olla vähintään 6 m.

Edellä mainitut tavoitteet eivät ole oikeudellisesti lupaviranomaista sitovia, mutta ne ovat heijastuneet lupaviranomaisten ratkaisukäytäntöön.

J-V Lammi Oy:n suunnitelman mukaiset vaihealueet 1a (0,6 ha) ja 1b (0,5 ha) ovat avattuja. Asiakirjojen, ilmakuvakarttojen ja muuten saadun tiedon perusteella vaihealueet 2 (0,3 ha) ja 3 (0,6 ha) ovat aiemmin avattuja, mutta ne ovat ajan kuluessa alkaneet metsittyä. Ottamisalueeseen kuuluvasta vaihealueesta 4 (0,7 ha) on noin kolmasosa avaamatonta ja muu osa on alkanut metsittyä. Vaihealue 5 (0,7 ha) on osittain ja vaihealue 6 (0,8 ha) pääosin luonnontilainen. Vaihealueella 5 ja 6 sijaitsee suunnitelmapiirustuksen mukaan voimajohtopylvään jalustoja ja haruksia.

Pohjaveden muodostumisalueen pinta-alasta (58 ha) kaivualueen osuus (2,0 ha) on 3,4 % ja ottamisalueen (3,4 ha) osuus 5,9 %.

Aluehallintoviraston näkemyksen mukaan maa-ainesten ottamisesta ei aiheudu Teilinummen ottamosta otettavan veden laatuun eikä pohjavesialueen veden laatuun ennalta arvioiden merkittäviä haitallisia lisävaikutuksia, kun maa-ainesten ottaminen keskitetään muutetun suunnitelman mukaisesti aiemmin avattuihin vaihealueisiin 1a, 1b, 2 ja 3, pohjaveden suojakerroksen paksuudeksi jätetään vähintään 6,0 m, maa-ainesten vuotuinen ottomäärä rajoitetaan kohtuulliseksi ja alueen jälkihoito suoritetaan mahdollisimman pian. Maa-ainesten ottaminen mahdollistaa ottoalueen asianmukaisen jälkihoidon. Kun koko alueen jälkihoito vaihealueet 4 ja 5 mukaan lukien toteutetaan asianmukaisesti, hankealueen tila paranee nykyisestä pohjaveden suojelun näkökulmasta katsottuna.

Hankealue sijaitsee lähellä Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen imeytysaluetta. Hanke voi siten vaikuttaa muodostuvan tekopohjaveden laatuun ja vaikuttaa imeytyskokeen suorittamiseen. Imeytyskokeen aikana otettava vesi johdetaan Vantaanjokeen, jolloin hankkeella ei ole vaikutusta vesijohtoverkkoon johdettavan talousveden laatuun. Maa-ainesten ottohanke, johon kuuluu myös ottamisalueen jälkihoito, on pitkällä tähtäimellä pohjavesialueen tilan ja pohjaveden ottamisen kannalta myönteinen. Pohjavesialueelle vasta suunnitellaan tekopohjaveden muodostusta lähitulevaisuudessa. Sille on aluehallintoviraston näkemyksen mukaan nykyistä paremmat edellytykset, kun hankealue on jälkihoidettu. Koetoimintaan vaikutukset jäänevät vähäisiksi.

Muutetun suunnitelman mukainen hanke jälkihoitoineen ei kaivualueen etäisyyden vuoksi vaikuta Fingrid Oyj:n voimajohtopylvään maanpäällisiin perustus- ja harusrakenteisiin. Muilta osin voimajohtolinjan aiheuttamat mahdolliset rajoitukset maa-ainesten ottotoimintaan ratkaistaan maa-aineslain mukaisessa päätöksessä.

Lupaharkinta

Aluehallintovirasto toteaa, että lupamääräysten mukaisesti toteutettuna hanke ei vaaranna pohjavedenottamon eikä pohjavesialueen vedenlaatua merkittävästi. Hanke ei vaaranna yleistä terveydentilaa tai turvallisuutta, aiheuta huomattavia vahingollisia muutoksia ympäristön luonnonsuhteissa tai vesiluonnossa ja sen toiminnassa taikka suuresti huononna paikkakunnan asutus- tai elinkeino-oloja. Hankkeesta saatavaa hyötyä voidaan pitää huomattavana verrattuna siitä koituviin edunmenetyksiin vesilain mukaan arvioituna, kun otetaan erityisesti huomioon, että hanke mahdollistaa alueen asianmukaisen jälkihoidon. Edellytykset maa-ainesten ottamiselle lupamääräysten mukaisesti vaihealueilta 1a, 1b, 2 ja 3 ovat siten olemassa.

Vesilain mukaisen luvan voimassaoloajassa on otettu huomioon se, että maa-aineslain mukaisen hakemuksen ratkaiseminen on mahdollista vastasen jälkeen, kun vesiasia on lainvoimaisesti ratkaistu.

Vesienhoitosuunnitelma

Hankealue sijaitsee Kymijoen–Suomenlahden vesienhoitoalueella. Vesienhoitosuunnitelman mukaan Teilinummen pohjavesialue on sekä määrälliseltä että kemialliselta tilaltaan hyvässä tilassa. Uudenmaan vesienhoidon toimenpideohjelman vuosille 2016–2021 suosituksena on, että maa-ainesten ottaminen suunnataan mahdollisuuksien mukaan pohjavesialueiden ulkopuolelle. Aluehallintovirasto toteaa, että Teilinummen pohjavesialueen pohjaveden muodostumisalueelta tapahtuva maa-ainesten otto ei ole vesienhoitosuunnitelmassa esitettyjen pohjavettä koskevien tavoitteiden mukainen. Tässä tapauksessa maa-ainesten otto kuitenkin mahdollistaa kauan jälkihoitamattomana olleen maa-ainesten ottoalueen kuntoonpanon. Hankkeen lupaedellytyksiä harkittaessa on lähtökohtana ollut, että alue maisemoidaan viimeistään noin 10 vuoden kuluttua maa-ainesten oton aloittamisesta, minkä jälkeen maa-aineksia ei oteta alueelta. Siten hanke tukee pitkällä tähtäimellä pohjavesialueen hyvän tilan säilymistä.

Sovelletut säännökset Vesilain (587/2011) 3 luvun 4 §, 6 §:n 2 momentti, 7, 8 ja 11 § sekä 13 luvun 15 §

Lausuntoihin vastaaminen

Aluehallintovirasto ottaa Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueen, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunnan ja Nurmijärven kunnan lausunnot sekä Nurmijärven Vesi -liikelaitoksen ja Fingrid Oyj:n muistutukset huomioon luparatkaisusta ja lupamääräyksistä ilmenevällä tavalla.

KÄSITTELYMAKSU JA SEN MÄÄRÄYTYMINEN

Käsittelymaksu on 6 600 euroa.

Lasku lähetetään erikseen Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksesta.

Maksu määräytyy aluehallintovirastojen maksuista vuosina 2016 annetun valtioneuvoston asetuksen (1524/2015) mukaisesti. Asetuksen liitteenä olevan maksutaulukon mukaan maa-aineksen ottamista koskevan asian käsittelystä peritään 17 360 euron suuruinen käsittelymaksu ottomäärän ollessa yli 200 000 m³. Tässä tapauksessa taulukon mukainen maksu on luvan käsittelyn vaatiman työmäärän perusteella kohtuuttoman korkea, minkä vuoksi asian käsittelystä peritään maksu, jonka suuruus on asetuksessa esitetyn mukaisesti 60 euroa/h.

PÄÄTÖKSESTÄ TIEDOTTAMINEN**Päätös**

J-V Lammi Oy

Jäljennös päätöksestä

Nurmijärven kunta

Nurmijärven kunnan ympäristönsuojeluviranomainen/Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus/ Ympäristö ja luonnonvarat -vastuualue (sähköisesti)

Suomen ympäristökeskus (sähköisesti)

Fingrid Oyj

Ilmoitus päätöksestä

Asianosaisille listan dpoESAVI-6901-2016 mukaan.

Ilmoittaminen ilmoitustauluilla

Tieto päätöksen antamisesta julkaistaan Etelä-Suomen aluehallintoviraston ilmoitustaululla ja päätöksestä kuulutetaan Nurmijärven kunnan virallisella ilmoitustaululla.

MUUTOKSENHAKU

Päätökseen saa hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta valittamalla.

Liite

Valitusosoitus

Juha Helin

Merja Ahti

Asian on ratkaissut ympäristöneuvos Juha Helin ja esitellyt ympäristölakimies Merja Ahti.

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen	Aluehallintoviraston päätökseen saa hakea valittamalla muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta . Asian käsittelystä perittävistä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.
Valitusaika	Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää tämän päätöksen antopäivästä sitä määräaikaan lukematta. Valitusaika päättyy 28.7.2017
Valitusoikeus	Päätöksestä voivat valittaa asianosaiset, rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun tai asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät, hankkeen sijaintikunta ja muu kunta, jonka alueella hankkeen ympäristövaikutukset ilmenevät, valtion valvontaviranomainen sekä hankkeen sijaintikunnan ja vaikutusalueen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen ja muu asiassa yleistä etua valvova viranomainen.
Valituksen sisältö	Valituskirjelmässä, joka osoitetaan Vaasan hallinto-oikeudelle, on ilmoitettava - päätös, johon haetaan muutosta - valittajan nimi ja kotikunta - postiosoite ja puhelinnumero ja mahdollinen sähköpostiosoite, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa (mikäli yhteystiedot muuttuvat, on niistä ilmoitettava Vaasan hallinto-oikeudelle, PL 204, 65101 Vaasa, sähköposti vaasa.hao@oikeus.fi) - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta - mitä muutoksia päätökseen vaaditaan tehtäväksi - perusteet, joilla muutosta vaaditaan - valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitus, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (faxilla tai sähköpostilla)
Valituksen liitteet	Valituskirjelmään on liitettävä - asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle - mahdollisen asiamiehen valtakirja tai toimitettaessa valitus sähköisesti selvitys asiamiehen toimivallasta

Valituksen toimittaminen aluehallintovirastolle

Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Etelä-Suomen aluehallintovirastolle. Valituskirjelmän on oltava perillä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, faxina tai sähköpostilla. Sähköisesti (faxina tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Aluehallintoviraston yhteystiedot

käyntiosoite:	Ratapihantie 9, 00520 Helsinki
postiosoite:	PL 110, 00521 Helsinki
puhelin:	(vaihde) 0295 016 000
fax:	09 6150 0533
sähköposti:	ymparistoluvat.etela@avi.fi
aukioloaika:	klo 8 - 16.15

Oikeudenkäyntimaksu	Valittajalta peritään asian käsittelystä Vaasan hallinto-oikeudessa oikeudenkäyntimaksu 250 euroa. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallinto-viranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.
----------------------------	--